Azg
armenian daily
5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1995. ՇԱԲԱԹ # 191 (945)

Մահային դայմանագրին Թուրքիայի անդամագրվելու հարցը հետաձգվեց

Թուրքերի կարծիքով դա հավասարազոր է մերժման

3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ. ԻՏՆ: Բրյուսելում տեղի ունեցած Եվրախորհրդի անդամ երկրների խորհրդարանականների նիստը: Նիստում քննարկվում էր Մահային դայմանագրին Թուրքիայի անդամագրվելու վերաբերյալ Նախարարների կոմիտեի ներկայացրած զեկուցագիրը: Եվրախորհրդարանը հարգի առնելով Թուրքիայում մարդու իրավունքների ոտնահարման փաստերը, որոշեց Մահային դայմանագրին Թուրքիայի միանալու վերաբերյալ հարցը հետաձգել մինչև 1996 թ. հունվարի 1-ի ժամկետը հետաձգել մինչև 1996 թ. հունիս ամիսը:

Այս կարգադրությամբ հրաժարվեց Թուրքիայի արտգործնախարարության հայտարարությունը, որ ափսոսում հայտնելով Նախարարների կոմիտեի դրդռած զեկուցագիրը և Եվրախորհրդարանի կողմից ընդունված որոշման ասելով նշվում է, որ հարցի հետաձգումը հավասարազոր է մերժման:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ դահանջները չեն հակասում ՄԱԿ-ի կանոնադրությանը

ՎԱՍԻԼ ԱՐԱՍՏՈՒՆԻ.

Սեպ. թղթակից. Ստեփանակերտ «Միավորված ազգերի կազմակերպության 1970 թ. «Պետությունների համագործակցության եւ բարեկամական հարաբերությունների վերաբերյալ միջազգային իրավունքի սկզբունքների մասին» հռչակագրի համաձայն, միջազգային իրավունքի դաշնության ակտ է գնվում միայն այն պետությունների տարածային ամբողջականությունը, որոնք ճանաչում են ժողովուրդների, այդ թվում իրենց կազմի մեջ մտնող ազգային փոքրամասնությունների ազատ ինքնորոշման իրավունքը»: Այդ մասին «Ազգի» թղթակցին տեղեկացրեց ԼՂՀ ԱԴՆ ղեկավար Միխայել Հաջյանը: Նրա խոսքերով, Լեռնային Ղարաբաղի դեպքում Ադրբեջանը ֆիզիկական ներգործության, զինված ագրեսիայի միջոցով փորձում է զրկել ԼՂՀ ժողովրդին հաղթական ազատ ընտրություն կատարելու իրավունքից, ուստի այդ պետության ամբողջականությունը չի կարող դաշտանվել միջազգային կազմակերպությունների կողմից: Բացի այդ, ըստ Մ. Հաջյանի, ՄԱԿ-ի կանոնադրության 2-րդ հոդվածի 4-րդ կետը չի երաշխավորում պետությունների տարածային ամբողջականությունն այն դեպքերում, երբ տարածային փոփոխությունները տեղի են-ունենում տվյալ տարածքի ժողովրդի կամքի ազատ արտահայտությանը համապատասխան: Տարածային ամբողջականության խախտման արգելքը միջազգային իրավունքը հասցեագրում է միայն միջպետական հարաբերություններին, քանի որ խախտումը հնարավոր է միմիայն այլ պետության կողմից: Իրավունքի այս նորմը ուղղված է ճանաչված մեկ պետության դաշտանությունը ճանաչված մյուս պետության արտաքին զինված ոտնձգություններից:

«Քանի որ ԼՂՀ-ն առայժմ չի ճանաչված միջազգային հանրության կողմից, ապա խոսքը գնում է ազգերի ինքնորոշման մասին, որն ի տարբերություն ճանաչված պետությունների միջեւ հարաբերությունները կարգավորող տարածային ամբողջականության սկզբունքի, արտահայտում է յուրաքանչյուր ժողովրդի ազատ ընտրություն կատարելու իրավունքը», նշեց Միխայել Հաջյանը:

Կարեն Բաբայանը ԼՂՀ ՆԳ նոր նախարար

«Ազգն» արդեն հաղորդել է, որ սեպտեմբերի 29-ին ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հատուկ հրամանագրով Արմեն Իսագուլովն ազատվել է ԼՂՀ ՆԳ նախարարի դարականությունից: Ինչպես տեղեկացրին ԼՂՀ լրատվության եւ մամուլի դեպարտամենտից, նույն օրը նախագահի մեկ այլ հրամանագրով հանրապետության ներքին գործերի նախարար է նշանակվել Կարեն Բաբայանը: Կարեն Բաբայանը ծնվել է 1963 թ. հունիսի 12-ին: Ստեփանակերտում: 1981-1982 թթ. ծառայել է Խորհրդային բանակում, աշխատել է Ստեփանակերտի տարբեր հիմնարկ-ձեռնարկություններում: 1988-1993 թթ. ակտիվորեն մասնակցելով Արցախի ազատագրական դայքարին ծառայել է ԼՂՀ ինքնաշատպանության տարբեր գոկանոցներում: 1993 թ. մինչեւ նոր նշանակումը ԼՂՀ ՊԲ առանձին մոտորհրաձգային գումարտակի հրամանատարն էր: Ունի գնդապետի զինվորական կոչում: Ամուսնացած է, ունի 3 երեխա:

Այս լրատվությունը տարածվել է նաեւ ԼՂՀ-ում հավատարմագրված տարբեր թերթերին եւ գործակալություններին, նաեւ Արմենպրեսին: Ա. Ա.

Դ. Շահնազարյանի մրցակիցներից մեկը հանեց թեկնածությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ. ՍՆՄԲ: Երեկ Երեւանյան լրացավ Հայաստանի Ազգային ժողովի հոկտեմբերի 8-ի լրացուցիչ ընտրությունների մասնակից թեկնածուների հինգաբացակների դիմումների գրանցման ժամկետը: Ինչպես Սնարի թղթակցին հայտնեց ԿԶՀ քարտուղար Արմենուհի Զոհրաբյանը, հինգաբացակի դիմում է տվել Աժ վերջին թափուր տեղի 5 հավակնորդներից մեկը: Ընտրություններին մասնակցելուց հրաժարվելը, «Հայրենիք» ծեռնարկության ղեկավար Հրայիկ Խուդոյանը դիմումի մեջ հիմնավորել է նրանով, որ իր կարծիքով, Աժ պատգամավորության արժանավոր թեկնածուն ՀՀ ԱԱՊՎ պետի նախկին պաշտոնակատար Դավիթ Շահնազարյանն է:

Շահնազարյանից բացի, վերջին մանդատի համար կռվաբերն նախկին խորհրդարանի կոմունիստների խմբակցության նախագահ Ռաֆիկ Մխիթարյանը, երկաթգծի վարչության ղեկավար աշխատողներից մեկը, Հայաստանի կոմկուսի անդամ Քանաքարա Գալստյանը եւ «Սուրբերնս» ծեռնարկության ղեկավար Գեւորգ Բաբախանյանցը: ■

ՀԱՍԱՐՈՍ

Ֆրանսիացիները ներխուժեցին Կոմորյան կղզիներ

Երեկ Ֆրանսիայի զինված ուժերը ներխուժեցին Կոմորյան կղզիներ: Ֆրանսիայի պաշտպանության նախարարության հաղորդագրության համաձայն, այն իրականացվել է Կոմորյան կղզիների վարչապետ Կասբի էլ Յաշրուտու Մուհամեդի խնդրանքով՝ երկու երկրների միջեւ 1976 թ. կնքված պաշտպանության դայմանագրի համաձայն եւ նպատակ ունի երկրում սահմանադրական օրինականության վերականգնում: Ռազմական գործողություններին մասնացում են ֆրանսիական 900 ոստիկաններ: Ֆրանսիայի արտաքին գործերի նախարար էվե դը Շարեսի հայտարարության մեջ նշվում է, որ զինված ապստամբների ղեկավար, նախկին Ֆրանսիական վարձկան Բոբ Բինարը կձերբակալվի եւ կտեղափոխվի Փարիզ, որտեղ կկանգնի դատարանի առաջ:

ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱԳԱՏԷ-ն կաջակցի Հայաստանի ճառագայթիչ անվտանգության ապահովմանը

ԳԱԳԻԿ ՄԱՐՏՈՒՆԻ.

Հոկտեմբերի 1-ից ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրերի էջանշանները Երեւանում է միջազգային միջուկային կազմակերպության (ՄԱԳԱՏԷ) պատվիրակությունը, որը գլխավորում է ՄԱԳԱՏԷ-ի փոխտնօրեն Ալեքսանդր Բիլբաոն: Նրան ուղեկցում են ճառագայթիչ դաշտանության գծով խորհրդակցականներ Միշել Բոնենֆանտը, Էնրիքի Գիլեսոնը եւ ՄԱԳԱՏԷ-ի փոխտնօրեն Պետրոս Ցիոդենկովը: Ինչպես հայտնեց ՀՀ կառավարության աղբյուրը, «Հայդենատոմհսկողություն» վարչության դեպ Աշոտ Մարտիրոսյանը, ՄԱԳԱՏԷ-ի ներկայացուցիչների այցն անմիջականորեն չի առնչվում հայկական ատոմակայանի վերագործարկման խնդրին: Պատվիրակությունը նոյեմբերի 6-ին Հայաստանում միջուկային էներգիայի օգտագործման օրենսդրական հիմքի եւ դրան համապատասխան դեպական գործող կառույցների ստեղծման, կադրերի դասընթացի Հայաստանում եւ արտասահմանում: Նրա խոսքերով, բացի ատոմակայանից Հայաստանում կան մի շարք գործարաններ, որտեղ օգտագործվում են ճառագայթիչ աղբյուրներ: Պատվիրակությունը նոյեմբերի հունվարին մասնակցելու է հանրապետությունում ճառագայթիչ անվտանգության գծով մասնագետներ դասընթաց հարգելու: Հաստատվում է, որ բացի ատոմակայանի գործարկման հարցերը եւ ցուցաբերելիք հանդուրժողական տեխնիկական աջակցությունն: Այդ առումով ՄԱԳԱՏԷ-ն նախատեսում է Հայաստանին ճիշտ հանդուրժողական արտաքին ռեսուրսներ:

Հարցերն այլեկ են Երեւանում ՄԱԳԱՏԷ-ի զարգացման ծրագրերի գրասենյակ: ՀՀ առողջապահության նախարարությունն եւ նրա հանձնակատարությունն ունի մի շարք ինստիտուտներ, հիվանդանոցներ, ինչպես նաեւ Ռադիոնի ատոմակայանում: Միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ կլինեն հանդիպումներ դասընթացների դասընթացների հարցերի, Բնության, դանդաղությունների եւ լցնդերի նախարարությունում: Աշխատանքի վերջին օրը հոկտեմբերի 6-ին, նրանք կեսօրին ՀՀ գիտության եւ բարձրագույն կրթության նախարարության դեկավարությանը, հանդես կունենան հանրապետության բոլոր ճառագայթիչ անվտանգության գծով մասնագետներ դասընթաց հարգելու: Հարկավոր է, որ բոլորում կրթվեն առանձին բաժիններ կամ կկազմակերպվեն մասնագիտական դասընթացներ:

ԵՐԵՎԱՆ

Հայաստանը Եվրամիությունից կստանա 160 հազար տոննա ցորեն

Հոկտեմբերի 4-ին Երեւան ժամանեց Եվրամիության Եվրոդական հանձնաժողովի անդամ Հանս վան դեն Բրուկը: Նույն օր տեղի ունեցավ նրա հանդիպումը Հայաստանի Հանրապետության վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի հետ: Նրանք ստորագրեցին մի շարք դայմանագրեր, այդ թվում հուշագիր անդամագրերի անվճար մատակարարման ծրագրի իրականացման մասին: Ըստ այդ հուշագրի Հայաստանը Եվրամիությունից կստանա 160 հազար տոննա ցորեն:

ԵՐՄՍԳՀԻ-ն սեփականաշնորհման հայտ է ներկայացնում

Երեկ ԵՐՄՍԳՀԻ դահլիճում (նկատի է առնվում ԵՐՄՍԳՀ ինստիտուտը, ԵՐԱԿԳՀ ինստիտուտը եւ ԵՐՄՍ գործարանը) տեղի ունեցավ համատեղ կոնֆերանս, որտեղ քննարկվեց համալիրի սեփականաշնորհման խնդիրը: Կոնֆերանսը գրեթե միաձայն (ընդամենը 1 դեմ) որոշում ընդունեց ձեռնարկությունը փակ բաժնետիրական ընկերություն դարձնելու վերաբերյալ, ձեռնարկության սեփականաշնորհմանը կարող են մասնակցել միայն ձեռնարկության աշխատողները: Ինչպես տեղեկացանք ԵՐՄՍԳՀԻ եւ «Միաբանություն» անկախ արհմիությունների նախագահ Սեյրան Ավագյանից, բացի բուն համալիրի մեջ մտնող վերոհիշյալ օբյեկտներից, սեփականաշնորհման են ներկայացված նաեւ հարակից, ձեռնարկության տարածքից դուրս, բայց նրա վարույթի տակ գտնվող օբյեկտները: ԵՐՄՍԳՀԻ հանրակացարանը, ճաշարանը եւ ծաղկածորի դանսիոնատը: Համալիրը գնահատված է 400 միլիոն դրամ: Սեփականաշնորհման հայտը կներկայացվի սեփականաշնորհման հանձնաժողով, որն այնուհետեւ կվավերացնի (կամ չի վավերացնի) Աժ-ը: Ենթադրվում է, որ Աժ-ում խնդիրը կքննարկվի առաջիկա 2 ամսում: 1996 թվականի տնտեսական ծրագրի շրջանակներում:

ԲՈՍՆԻԱ

Ինչ կտա հակամարտ կողմերին ռուսական տարբերակը

ՆԱՏՕ-ի խնդրանքներ ռմբակոծելու սերբերի դիրքերը

Մեկ ամիս առաջ ռուսական ռազմական ուժերի մասին Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Եելցինը նշեց, որ սաստիկ Ռուսաստանի անմիջական ասանելիության Արեւմտյան դժվար թե հաջողվի կարգավորել իրադրությունը Բոսնիայում: Վերջին ժամանակներին ի հիսայում [illegible] հանդարտությունը [illegible] Դեռեւ դեռեւ ամերիկյան դիտորդներին հայտնեց Սերբիայի արտաքին գործերի նախարար Վլադիսլավ Յովանովիչը, Բոսնիայի Սարաեւոն բաժանվում է երկու կողմերի սերբերի եւ խորվաթների միջեւ: Սերբական Հանրապետության ասանելի անցնում է Ռոնա գետով: Պատերազմի միջոցներ [illegible] Պատերազմի միջոցներ, որոնք [illegible] Բոսնիայի սերբերի [illegible] 20 կմ: Բոսնիայի վերոհիշյալ, Սերբական Հանրապետությունը Բոսնիայի հարավ-արեւելյան: Ընդ [illegible] ՆԱՏՕ-ի [illegible] սերբերի հակաօդային պաշտպանության դիրքերը, 2-ը Բոսնիայի հյուսիս-արեւմուտքում, մեկը Սարաեւոյի մոտակայքում:

Քլինթոնը դաշտանել է նավթամուղի երկու ուղեգծերի զաղափարը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ. ՆՈՅՅՍ ՏՍԴՍՍ: Ոչթեր գործակալության հաղորդման համաձայն, ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնը երկուշաբթի օրը Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ հեռախոսագրույցի ժամանակ դաշտանել է Կասպից ծովի շրջանից դեպի արեւմուտք մի քանի նավթամուղ կառուցելու գաղափարը: Ակնկալվում է, որ Կասպից ծովի նավթային հանքավայրերի մշակման միջազգային կոնսորցիումը շուտով կորոշի նավթամուղի ուղեգիծը, որի կառուցմանը ծրագրվում է հասկացնել ութ մլրդ դոլար: Կոնսորցիումը ընտրությունը սահմանափակել է երկու տարբերակով՝ Ռուսաստանով կամ Վրաստանով: Քլինթոնը հավանություն է տվել երկու նավթամուղների կառուցման նախագծին առանց նախապատվություն տալու որեւէ մեկին:

Սիրիան ճնշում է իսրայելա-պաղեստինյան համաձայնագիրը

4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ. WSJ: Սիրիայի արտգործնախարար Շարա էլ Շարաը ԱՄՆ-ից կոչ ա[illegible] գործադրել Գոլանի բարձունքներից ու Հարավային Լիբանանից իսրայելյան ու[illegible]ժերի հեռաց[illegible] մասին տված իր երաշխավորությունները: ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովում արտասանած իր [illegible]ում Շարաը ճնշադատեց Իսրայելի եւ Պաղեստինի ազատագրության կազմակերպության [illegible] ստորագրված համաձայնագիրը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԱՐՏԱԳԱԾ

Հայաստանի ավելի քան 5 հազար քաղաքացի հերթագրված է Ռուսաստանի քաղաքացիություն ստանալու համար

Այսօրվա դրությամբ ՌԴ քաղաքացիություն է ստացել Հայաստանի մոտ 10 հազար քաղաքացի, իսկ ավելի քան 5 հազար հերթագրված է այն ձեռք բերելու համար: Այս մասին Նոյյան տարածքային գործակալության բոլորակցին հայտնեց Հայաստանում ՌԴ դեսպանատան հյուրատոսական բաժնի վարիչ Սերգեյ Գումնարովը:

Նրա խոսքով, ՌԴ քաղաքացիություն ստանալ ցանկացողների հիմնական դժվարությունը այն է, թե ամուսինը կամ ամենամոտ հարազատներից որևէ մեկը հանդիսանում է ՌԴ քաղաքացի և ապրում է Հայաստանում կամ Ռուսաստանում: ՌԴ քաղաքացիություն ստանալ ձգտողների գերակշիռ մասը մասնակցում է Հայաստանում առկա ծանր կենցաղային, տնտեսական և այլ այլ կենսապայմաններ, աբխազական ինքնավարության և կենսաբուսական ազատամարտի ծայրահեղության ցածր մակարդակը, մեծ բարդություններ աբխազական տնտեսության և բնակչության նախ և առաջ ռուսալեզու մասի (ռուսներ, ծագումով ռուսաստանցիներ, փախստականներ Բալթիից) ինչպես միջնակարգ, այնպես էլ բարձրագույն կրթություն ստանալու խնդրում:

Հատկապես, նշելով այն, որ Ռուսաստանում են ապրում իրենց հետ և մոտ բարեկամներ, ՌԴ տեղափոխվելու իրենց ցանկությունը դատապարտում են նրանց հետ միանալու ցանկությամբ: Բերում են նաև այլ հիմնավորումներ:

Պրն. Գումնարովը հաստատեց նշեց, որ Հայաստանի բնակիչներին ռուսական քաղաքացիություն տալու հարցում ռուսական դեսպանատան հյուրատոսական բաժինը իրավական բնույթի զգալի բարդությունների է բախվում: Նա ընդգծեց, որ Հայաստանը դեռևս չի ընդունել հիմնական օրենքներից մեկը՝ Քաղաքացիության օրենքը, բնականաբար մշակված չէ նաև ՀՀ քաղաքացիություն ձեռք բերելու և կորցնելու կարգը:

Դժվարություններ են ծագում նաև երկքաղաքացիության հարցում, քանի որ այստեղ տարակարծություններ կան Հայաստանի և Ռուսաստանի մոտեցումների միջև: Ռուսաստանյան օրենքը թույլատրում է երկքաղաքացիություն, ընդ որում առաջին հերթին դա վերաբերում է նախկին ԽՍՀՄ քաղաքացիներին, այն դեպքում, երբ ՀՀ Սահմանադրությունը (հոդ. 14) սահմանում է, որ «ՀՀ քաղաքացին չի կարող միաժամանակ մեկ այլ դեպքության քաղաքացի հանդիսանալ»:

Ըստ Հայաստանում ՌԴ դեսպանատան հյուրատոսական բաժնի վարիչի տրամադրած տեղեկության, ներկայումս բաժինը ՀՀ բնակիչների համար Ռուսաստանի քաղաքացիություն ձեռքբերում հեշտացնելու կարգով հանձնարարվել է 1992 թ. փետրվարի 6-ից ուժի մեջ մտած ՌԴ «Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացիության օրենքի» 18-րդ հոդվածի Ա կետի Օրենքի այդ կետը ենթադրություն է տալիս ձեռքբերել քաղաքացիությունն «այն անձանց, որոնց ամուսինը կամ անմիջական հարազատները հանդիսանում են Ռուսաստանի քաղաքացիներ» (խոսքը հոր, մոր, տատի, պապի մասին է): Դրա համար անհրաժեշտ է ներկայացնել հարազատների ռուսաստանյան քաղաքացիությունը հաստատող վկայագրերը (ՌԴ քաղաքացու անձնագրի ներդիրի պատճեն, անձնագրային նշումներ արտասահմանում ՌԴ հյուրատոսական հաստատություններում ՌԴ քաղաքացիություն ձեռք բերելու մասին, ՌԴ-ում մշտական մինչև 06.02.1992 թ. գրանցման դրության առկայության և այլն): Ինչ վերաբերում է հիշյալ օրենքի 18-րդ հոդվածի Դ կետի համաձայն քաղաքացիությունը ձեռք կերպկերպվում, ապա, քանի նոր կանոնների, դա հնարավոր է կատարել, եթե դիմողը տեղեկանք ներկայացնի առ այն, որ իրեն չունի ՀՀ քաղաքացիություն: Սակայն, ինչպես հայտնվեց ՀՀ արտգործնախարարությունից (ի դեսպանատան ՌԴ դեսպանատան հարցմանը), քանի որ «...Հայաստանի խորհրդարանը դեռևս չի ընդունել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիության օրենքը, Հայաստանի քաղաքացիությունից դուրս գալու մեխանիզմը կարգավորված չէ և որոշակիացված չեն այն կազմակերպությունները, որոնք լիազորված լինեն այդ մասին տեղեկանքներ տալու»:

«Ակնհայտ է, որ խոսքիցակի լավագույն կլիր ՀՀ քաղաքացիության օրենքի ընդունումը կլիներ, որի նախագիծը տրամով ներկայացվել ՀՀ Ազգային ժողովում», ասաց Հայաստանում ՌԴ դեսպանատան հյուրատոսական բաժնի վարիչ Սերգեյ Գումնարովը:

ԼՏ

ՀԱՍԱՐՈՍ

Գնդակոծվել են Վահան գյուղի պաշտպանական դիրքերը

Սեպտեմբերի լույս 4-ի գիշերը, ժամը 01:00-01:30, հերթական սահմանային միջադեպն է գրանցվել Հայաստանի հյուսիս-արևելյան սահմանագոտում: ՀՀ պաշտպանության նախարարության մամուլի և լրատվության վարչությունից Նոյյան տարան գործակալությանը հայտնեցին, որ ադրբեջանական կողմը հրաձգային տարատեսակ զենքերից գնդակոծել է Կրասնոսելսկի շրջանի Վահան գյուղի պաշտպանական դիրքերը: Տուժածներ չկան: Հայաստանի զինված ուժերը պարտադրել են հակառակորդին դադարեցնել կրակը:

Դեսպան Աշոտ Ոսկանյանը չի լքում իր ընտրատարածքը

Վերջերս Ավստրիայում Հայաստանի դեսպան նշանակված Աշոտ Ոսկանյանը, որը միաժամանակ Հայաստանը ներկայացնելու է նաև Եվրոպայի անվտանգության և համագործակցության խորհրդում, կոպենհագենի իր պատգամավորական մանդատը: «Ես անդամակցության կոպենհագենում կարելի է խորհրդարանի և նախ և առաջ իմ ընտրատարածքի հետ, որտեղ կլինեն իմ ներկայացուցիչները», Նոյյան տարանի թղթակցին ասաց Ա. Ոսկանյանը: Ա. Ոսկանյանը կբարունակի նաև իր աշխատանքը Հումանիտար հետազոտությունների հայկական կենտրոնում, որի նախագահն է:

ԵՐԵՎԱՆ

Հայ մշակույթի երախտավորները նամականիշներում

Այսօր հանրապետության տարածքում շրջանառության մեջ կդրվեն երեք նոր նամականիշ, որոնք բարունակելու են հայ մշակույթի երախտավորներին նվիրված առանձին թողարկումների ավանդույթը: Հիշեցնենք, որ 1994-ին նշված թեմայի շրջանակներում արդեն լույս են տեսել «Լեռնե Շանթ» եւ «Երվանդ Օշական» յուրաքանչյուրը 50 դրամ սակագին ունեցող նամականիշերը: Հոկտեմբերի 5-ից շրջանառության մեջ դրվող թողարկումները նվիրված են՝ 1872-ից Թիֆլիսում հրատարակվող «Մշակ» գրական եւ քաղաքական շաբաթաթերթի հրատարակիչ եւ խմբագիր Գրիգոր Արծրունու ծննդյան 150 ամյակին, ավստրիացի գրող Ֆրանց Վերֆելի ծննդյան 105 ամյակին եւ հայտնի բանաստեղծ եւ գիտնական Ղեւոնդ Ալիշանի ծննդյան 175 ամյակին: Հիշյալ նամականիշերից յուրաքանչյուրի սակագինը կազմում է 90 դրամ:

Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ կառավարությունից, նամականիշերից «Նամականիշ» ֆիրմայի տնօրեն Սուրեն Սիմոնյանից, նոր թողարկումների հետ զուգահեռ բարունակվում են աշխատանքները նաեւ առանձին բաներ վրա եւ շուտով պատրաստ կլինեն հիսունների ընդունման 1700 ամյակին նվիրված մի խումբ («Երեւան») նամականիշեր:

Հ. Գ. «Ազգի» սեպտեմբերի 29-ի համարում «Այսօր վաճառքի են հանվելու նոր նամականիշեր» հոդվածի մեջ տեղ են գտել երկու վրիպակ, որոնց համար ներողություն են խնդրում «Նամականիշ» ֆիրմայից: Նախ՝ «Ղեւոնդ Ալիշան», «Ֆրանց Վերֆել» եւ «Գրիգոր Արծրունի» նամականիշերի դիմաց «անվանական» բառի փոխարեն տպագրվել է «մանկական» բառը: Եւ բացի այդ, Հայրենական պատերազմի ավարտի 50 ամյակին նվիրված նամականիշերը շրջանառության մեջ են մտել ոչ թե սեպտեմբերի 29-ից (երբ սկսագրվել է համապատասխան հրամանագիրը) այլ 30-ից:

Ա. Ղ.

ՈԵՊԼԻԿ

Մեկից հանած մեկ՝ չորսի՞ է հավասար

Երեւանի քաղաքային խորհուրդը խախտելով տրամաբանության կոչված սահմանները, բնակչությանը հրամցնում է այնպիսի թվային ցուցանիշներ, որոնք մեղմ ասած տարակուսանք են առաջացնում:

Հոկտեմբերի 3-ին քաղաքապետը լրագրողներին ծանոթացրեց որոշ թվերի հետ, որոնք կոչված էին վկայել տարված լուրջ աշխատանքների մասին, մինչդեռ ճիշտ հակառակն է: Վահագն Խաչատրյանի խոսքերով, «եթե նախորդ երկու ամիսների ընթացքում ջեռուցվում էին համապատասխանաբար 800 եւ 1800 շենք, ապա առաջիկա ձմռան նախատեսվում է ջեռուցում անցկացնել 2100 շենքերի համար, որոնցից 1600-ը լինելու են բնակելի»: Բերված թվային ցուցանիշները ոչ միայն հակասում են 1995-ի մարտի 2-ի ասուլիսի տվյալներին, այլ նույնիսկ խոսում են այն մասին, որ ոչինչ չի արվել: Այսպես, մարտին կայացած ասուլիսի ժամանակ լրագրողներին պատշտոնյան տեղեկացրեց, որ 1994-95 ձմռան ընթացքում նախատեսվելիք 2400 (այդ թվում 2108 բնակելի շենք) օբյեկտների փոխարեն ջեռուցվել է 1906 օբյեկտ, այդ թվում 1878 բնակելի: Նախ ասացվում է, որ քաղաքաղեսարանը հրադարակում է միեւնույն միջոցառմանը վերաբերող միանգամայն տարբեր թվեր:

Այնուհետեւ դարձվում է, որ երեք նախորդ ձմռանը ջեռուցվել է 1878 բնակելի շենք, ապա առաջիկայում, կատարված եւ կատարվելիք աշխատանքների շնորհիվ, այդ թիվը հասցվելու է... 1600-ի: Չմոռանանք, որ «Չմեռ 95-96» ծրագիրը մշակված է եղել դեռ մարտին եւ ներկայացվել է ՀՀ կառավարության եւ Ազգային ժողովի նախարարությանը: Նշենք, որ այդ ծրագրի համաձայն, նախատեսված էր ջեռուցել նաեւ այդ բաղամասեր եւ ոչ թե կրճատել եղածների թիվը:

Այնուամենայնիվ, նման եւ արդեն սովորական դարձած հակասություններ չեն, որ ստիպել են գրել այս հոդվածը: Խնդիրն այլ է, սեր պաշտոնյաները կամա թե ակամա հաշվի չեն նստում լրագրողների հետ եւ նրանց հայտարարելով իրարամերժ տեղեկություններ հաղորդված են, որ ոչինչ չի նկատվի: Նկատելն էլ ասենք ոչ մի նշանակություն չունի, հանգամանք, որն արդեն ուրիշ հոդվածի նյութ է:

Ա. Ղ.

ԹԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Նոպատակը սեյսմիկ վտանգի կանխատեսումն է

Երկրաշարժերի հնարավոր կանխատեսման միջոցներից են համարվում հիդրոդինամիկական հորատանցքերը, որոնք ծառայում են խորքային (80-120 մետր) ջրային ավազանների վիճակի կանոնավոր ուսումնասիրմանն ու «վերահսկողությանը»: Հայտնի է, որ երկրաշարժերի նախապատրաստությունը սովորաբար ուղեկցվում է որոշակի շեշտերում լարվածությունների կուտակումներով: Ինչպես նշում է Սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության հյուսիսային բաժանմունքի ավագ գիտաշխատող Սուսաննա Ասլանյանը, հանդես գալով «Կումայրի» քաղաքային թերթում, երկրաշարժ սպասվելու դեպքում ավազանը շրջապատող ապարները սեղմվում են, որի պատճառով հորատանցքի մեջ փոփոխվում է ջրի մակարդակը: Երեւույթը կարող է ուղեկցվել ջրի համի, գույնի, հոտի փոփոխություններով: Ջրի մակարդակի փոփոխության դեպքում, որը նշան կարող է լինել առաջիկա սպասվող երկրաշարժի (եթե այդ փոփոխությունը սեզոնային չէ), համեմատություն է կատարվում մագնիսաչափական, էլեկտրաչափական, ռադիոչափական եւ սեյսմոլոգիական տվյալների հետ, որից հետո տրվում է վերջնական եզրակացությունը:

88-ի դեկտեմբերից հետո ՍՊԱԾ հյուսիսային բաժանմունքը ավելացրել է հիդրոդինամիկական հորատանցքերի թիվն իր դիտարկմանը հանձնված տարածքներում: Ս. Ասլանյանի տվյալներով, այժմ այդպիսի հորատանցքեր [illegible] Ամասիայում, Ստեփանավանում, [illegible], Ագարակում, Շիրակամուտում, Նոյեմբերյանում, Իջեւանում եւ այլուր Հայաստանի 21 վայրերում: Մասնագետի վկայությամբ, դրանց «վարքն» առայժմ հանգիստ է:

ԳԵՂԱՄ ԹԳԵՐՏՅԱՆ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Հաստատվում են նոր կարգեր

Արդեն մեկ շաբաթ է, Հայաստանում են գտնվում Գերմանիայի Վիսբադեն երիտասարդական ակումբի ներկայացուցիչներ: Ինչպես տեղեկացրել Լիսի, նրանք ԱՕԿՍ-ի դահլիճում տեղի ունեցավ նրանց հանդիպումը Հայաստանի երիտասարդական կազմակերպությունների համագործակցության հետ: Ակումբը միավորում է Գերմանիայում գործող ամենաբազմազան ուղղվածության 20 երիտասարդական կազմակերպություններ: Կարելի է ասել, որ ԳԵՀ երիտասարդների 1/3-ը անդամակցում է երիտասարդական կազմակերպություններին: Խումբը Հայաստան է ժամանել համագործակցության շրջանակում հանդիպումներ ունենալու նպատակով: Երիտասարդական կազմակերպությունների գործունեությանը նրանք ծանոթանում են առաջին անգամ եւ կարծում են, որ հանդիպումն առիթ կծառայի հետագա սերտ համագործակցության: Կազմակերպությունների ստեղծումը, որոնք նաեւ քաղաքական խնդիրներ լուծելու միտում ունեն, ակումբի նախագահ Միխայել Վինը որակեց որպես չափազանց կարեւոր քայլ Հայաստանի ժողովրդավարության գործընթացում:

Հանդիպմանը մասնակցում էին նաեւ Վրաստանի քաղաքացիների մնալության երիտասարդական կենտրոնի ներկայացուցիչների խումբը, որը գլխավորում էր Հայաստանում կենտրոնի լիազոր ներկայացուցիչ Արմեն Աստվածատուրյանը: Կենտրոնը միավորներից է [illegible] ղեկավարն է Էդ. [illegible]: Նրանք ունեն նաեւ իրենց ներկայացուցիչը Գերմանիայի խորհրդում: Խումբը Հայաստան է ժամանել երիտասարդական եւ ոչ միայն երիտասարդական կազմակերպությունների հետ ծանոթության, Կոնսոլիդացիայի, քաղաքականության ասպարեզներում դիրքորոշում կնշելու համար: Ծրագրվում է ունենալ գրասենյակ Երեւանում: «Համագործակցությունը առաջին հերթին կազմակերպություն է, սակայն նրանում ներգրավում են նաեւ կոնսալտինգային նշանակություն ունեցող ոլորտներ: Որոշիչն էր երբ կազմակերպությունները միավորվում են, բնականաբար հետաքրքրում են ընդհանուր նպատակներ եւ գործում են մի ուղղությամբ: Դա արդեն կարելի է կոնսալտինգ համարել: Եւ մենք համարում ենք, որ հավասարապես գործակիցների հետ գործ ունենք», ասաց Ա. Ստեփանյանը: Կենտրոնի սեփական երիտասարդական քաղաքականությունը, որը ներառում է այն ծրագրեր, եւ հավակնություն ունի նշանակալի դեր ունենալ հանրապետության կյանքում:

ՄԱՐԻՆԵ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱՅԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տալիս
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Հեռ. 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅՈՒՐԻ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍՍՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍՍՐԳԻՍ ՍՍՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային
ծառայություն / [illegible]
[illegible] եւ տպագրեցին [illegible] ԴԱԼԱԲԵՍԻՆ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի
Տպագրեց «Ազգի» պատասխանատու է
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Վանաձորում ջեռուցումը կիրականացվի պայմանագրեր կնքելուց հետո

Վանաձորում այս տարի նախատեսված է ջեռուցել 450 շենք: Ինչպես Նոյյան տարան թղթակցին հայտնեց քաղաքի ջերմամատակարարման վարչության պետ Հ. Հարությունյանը, կջեռուցվեն Տարոն թաղամասը, Տիգրան Մեծի [illegible], Գ. Լուսավորչի, Մոսկովյան փողոցների շենքերը: Նա ավել[illegible]ցրեց, որ ջեռուցումը կիրականացվի համապատասխան պայմանագրեր կնքելուց հետո: ԼՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

– Պրն. Հարությունյան, «Ապգի» եւ նրա բազմահազար ընթերցողների անունից ընդունեք մեր շնորհավորանքները հոբելյանի առթիվ, եւ եկեք մի հետադարձ հայացք ձգենք անցած տասնամյակներին:

– Շնորհակալություն: Գործարանը նախկին Միության ավտոմոբիլաշինական ձեռնարկությունների մեջ երիտասարդներից է: Ստեղծվել է 1965-ին եւ մասնագիտացել է 1 տոննա բեռնահզորության ավտոմոբիլների արտադրության մեջ: Գործարանի նախկին Միության ավտոմոբիլաշինական ձեռնարկությունների մեջ երիտասարդներից է: Ստեղծվել է 1965-ին եւ մասնագիտացել է 1 տոննա բեռնահզորության ավտոմոբիլների արտադրության մեջ: Մենք մեր մեքենաները համարյա թե վաճառում ենք իմքնարժեքով, արտերությունը շատ չնչին է: Գինը 5800 դոլարի համարժեքով է չափվում: Այդ այն դեպքում, որ նույն նյութական ծախսումները կատարող «ԳԱԶ»-ն եւ «ՌԱՖ»-ն մեքենաների գինն այսօր հասնում է 11-12 հազար դոլարի:

– Նշանակահարմա՞ր է այսօրվա անկախ Հայաստանում ավտոմոբիլային արդյունաբերություն ունենալը: Չէ՞ որ ամեն ինչ դրսից եք բերում...

– Ինչպես ասացինք, մենք մեր մեքենաները վաճառում ենք իմքնարժեքով, արտերությունը շատ չնչին է: Գինը 5800 դոլարի համարժեքով է չափվում: Այդ այն դեպքում, որ նույն նյութական ծախսումները կատարող «ԳԱԶ»-ն եւ «ՌԱՖ»-ն մեքենաների գինն այսօր հասնում է 11-12 հազար դոլարի:

– Նշանակահարմա՞ր է այսօրվա անկախ Հայաստանում ավտոմոբիլային արդյունաբերություն ունենալը: Չէ՞ որ ամեն ինչ դրսից եք բերում...

– Ինչպես ասացինք, մենք մեր մեքենաները համարյա թե վաճառում ենք իմքնարժեքով, արտերությունը շատ չնչին է: Գինը 5800 դոլարի համարժեքով է չափվում: Այդ այն դեպքում, որ նույն նյութական ծախսումները կատարող «ԳԱԶ»-ն եւ «ՌԱՖ»-ն մեքենաների գինն այսօր հասնում է 11-12 հազար դոլարի:

– Բաժնեհոլմերը վաճառե՞լ եք: Ես կարո՞ղ եմ Ձեր բաժնեհոլմերից գնել:

– Առայժմ չեմ կարող: Աշխատողների կենտրոնի միջոցով մեր բաժնեհոլմերից գնել են միայն 55 հոգի: Երբ սկսենք մեր բաժնեհոլմերը վաճառել, այն ժամանակ բոլոր ցանկացողներ կկարողանան դրանք ձեռք բերել:

– Սեփականաշնորհման սերտիֆիկատներո՞վ:

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

«ԵրԱԶ»-ը երեսուն տարեկան է

Այսօր Երեւանի խոշոր ձեռնարկություններից մեկի՝ ավտոմոբիլային գործարանի կոլեկտիվի համար հոբելյանական օր է, լրանում է «ԵրԱԶ»-ի 30-ամյակը: Այդ առթիվ մեր թղթակիցը հարցազրույց է ունեցել հանձնաժողովի բաց բաժնետիրական ընկերության նախագահ, գործադիր տնօրեն Համլետ Հարությունյանի հետ:

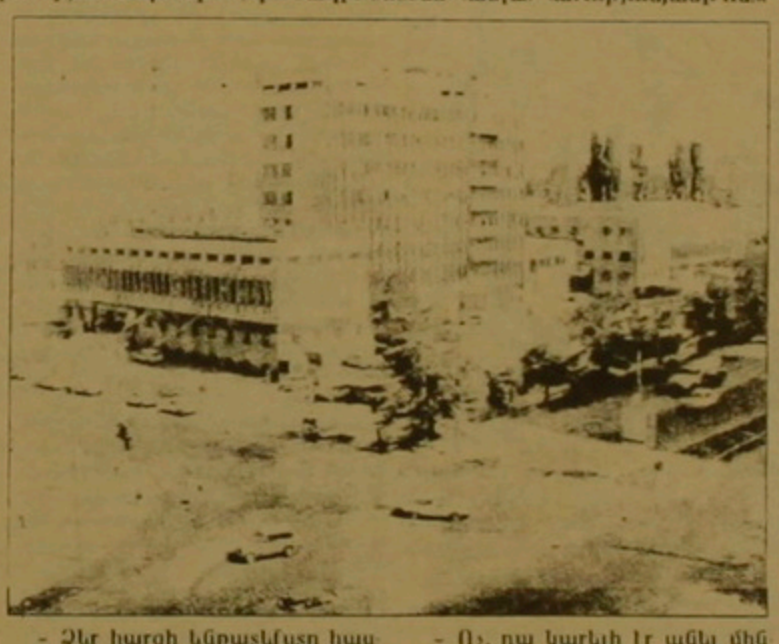

– Ինչպես ասացինք, մենք մեր մեքենաները համարյա թե վաճառում ենք իմքնարժեքով, արտերությունը շատ չնչին է: Գինը 5800 դոլարի համարժեքով է չափվում: Այդ այն դեպքում, որ նույն նյութական ծախսումները կատարող «ԳԱԶ»-ն եւ «ՌԱՖ»-ն մեքենաների գինն այսօր հասնում է 11-12 հազար դոլարի:

– Նշանակահարմա՞ր է այսօրվա անկախ Հայաստանում ավտոմոբիլային արդյունաբերություն ունենալը: Չէ՞ որ ամեն ինչ դրսից եք բերում...

– Ինչպես ասացինք, մենք մեր մեքենաները համարյա թե վաճառում ենք իմքնարժեքով, արտերությունը շատ չնչին է: Գինը 5800 դոլարի համարժեքով է չափվում: Այդ այն դեպքում, որ նույն նյութական ծախսումները կատարող «ԳԱԶ»-ն եւ «ՌԱՖ»-ն մեքենաների գինն այսօր հասնում է 11-12 հազար դոլարի:

– Բաժնեհոլմերը վաճառե՞լ եք: Ես կարո՞ղ եմ Ձեր բաժնեհոլմերից գնել:

– Առայժմ չեմ կարող: Աշխատողների կենտրոնի միջոցով մեր բաժնեհոլմերից գնել են միայն 55 հոգի: Երբ սկսենք մեր բաժնեհոլմերը վաճառել, այն ժամանակ բոլոր ցանկացողներ կկարողանան դրանք ձեռք բերել:

– Սեփականաշնորհման սերտիֆիկատներո՞վ:

– Առայժմ այո: Դրա դրական կողմերն մեծ է:

– Վերջին հարցս, պրն. Հարությունյան, սեփականաշնորհման ժամանակ ձեր գործարանն ինչքա՞ն գնահատվեց եւ եթե աճուրդի հանեիք, ավելի բանկ գնով չէ՞ր վաճառվի: Ինչո՞ւ այդ չարվեց:

– Գինը հատուկ հանձնաժողովն է սահմանել, մենք դրա հետ ոչ մի կապ չունենք: Գնահատվել է 350 միլիոն դրամ: Երբ աճուրդի դրվեր, իհարկե, տասնապատիկ բանկ կվաճառվեր: Բայց այդ դեպքում մեր աշխատակիցները, մեր կոլեկտիվը, գուցե նույնիսկ հանրապետությունից որեւէ մեկը դրա բաժնետերը չէր դառնա, դրանից մաս չէր ունենա: Իսկ այսօր գործարանի սեփականատերը մեր կոլեկտիվն է: Կառավարության ճիշտ քաղաքականության շնորհիվ մեր ունեցվածքը չփոշիացվեց, մեզնից չօտարվեց:

– Ժողովուրդը այսպիսի դեպքերում լավ խոսք ունի բարով վայելեք, եւ վայելեք ի շահ ձեր կոլեկտիվի, մեր ժողովրդի, մեր պետության...

ԱՆԱՀԻՏ ՀԱՅԿԱԶԱՆՅԱՆ

ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ

Բարեփոխումներ սոցիալական համակարգում

Նոր օրենքների մշակումն անհրաժեշտություն է

Վերջին տարիներին հանրապետության բնակչության սոցիալական լարվածությունը թուլացնելու նպատակով, Հայաստանի բարձրագույն օրենսդիր մարմնի կողմից ընդունվեցին մի շարք օրենքներ: Համաձայնենք, որ դրանք կատարյալ օրենքներ համարելուց հեռու էին, իսկապես դեպքում՞ կարճ ժամանակ անց նոր օրենսդրություն մշակելու անհրաժեշտություն չէր առաջանա: Ասվածն օրենսդիրների համար, գուցե անընդունելի լինի, սակայն գործնական կիրառման մեջ բերությունները այնման արագ են իրենց զգացնել տվել, որը, ինչպես նշում են մասնագետները, կարճ ժամանակ անց համարվել են անկիրառելի: Ինչպես օրինակ «Գենսաբոլորակային ապահովագրության մասին» օրենքը, որն ընդունվել է 1992 թվին, սակայն մեկ տարուց հետո դարձել է անուժ, եւ կենսաթոշակառուների նյութական վիճակը մնացել է անբավարար: Այս եւ սոցիալական կարեւորություն ներկայացնող բազմաթիվ այլ հարցերի ճնշարկումներին էր նվիրված վերջերս Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանում անցկացվող Ազգային խորհրդաժողովը, որը հետաքրքրում էր մեկ նպատակ՝ նպաստել սոցիալական ապահովության համակարգի բարեփոխումներին: Ուստի, մասնակիցների կողմից արված առաջարկություններին ոլեսք է մոտենալ հենց այս տեսանկյունից, նկատի ունենալով, որ լավագույն մտքերը ծնվում են հենց ճնշարկումների ժամանակ:

Կենսաթոշակառուների վերաբերյալ նոր օրենքի մշակումը ՀՀ սոցիալական ապահովության, զբաղվածության, բնակչության տեղաշարժի եւ փախստականների հարցերի նախարարության աշխատակիցները պայմանավորում են նրանով, որ չնայած վերջին տարիներին կառավարության կողմից կատարվող ինդեքսավորումներին, կենսաթոշակառուների սոցիալական վիճակը մնում է անբավարար: Նշելով, որ ներկայումս կենսաթոշակառուների շուրջ 90 տոկոսը ստանում են 1191 դրամ կենսաթոշակ: Բանախոսները գտնում են, որ անարդարություններին վերջ տալու համար պետք է բոլորի համար սահմանել համահավասար կենսաթոշակ, անտեսելով աշխատավարձի չափը, իսկ միջին աշխատանքային ստաժ ընդունել 25 տարին:

Դրականորեն չեն վերաբերում այն հանգամանքին, որ 1994 թվականից հետո կենսաթոշակի անցնողների գումարի չափը 3-5 անգամ գերազանցում է նախորդներին, որն էլ սոցիալական լարվածության հիմք է ստեղծում: Նման անարդար մոտեցումը բացատրվում է հետեւյալ կերպ: Զգալի չափով բարձրացել է դրամով վճարվող աշխատավարձը, կենսաթոշակի հաշվարկման համար ընդունվում է նաեւ համատեղության կարգով աշխատելու համար ստացած աշխատավարձը, ինչպես նաեւ ԱՊՀ երկրներից ստացած բարձր աշխատավարձը: «Կենսաթոշակային ապահովության» օրենքի նոր նախագծի մշակումը պատճառաբանվում է հենց սոցիալական անարդարության վերացման հանգամանքով: Սակայն այդ առթիվ արված առաջարկությունները միշտ չէ, որ պետք է դիտել իբրեւ միակ ճիշտ եւ ընդունելի տարբերակներ: Կարծում ենք, հարցի լուծում չէ կենսաթոշակային տարիքի բարձրացումը, տղամարդիկ՝ 65 տարեկանից, իսկ կանայք՝ 63-ից: Թերեւս հասկանալի չէ «ժողովրդի ցասումը մեղմելու» նպատակով հայտնած այն միտքը, որ տարիքի բարձրացումը կատարվելու է փուլափուլ եւ միայն 2005 թվին կհասնի նշված սահմանին: Կենսաթոշակների վճարման մեխանիզմների մշակումը նույնպես առաջնահերթ գործ է համարվում, պայմանով, որ յուրաքանչյուր տարվա հունվարի 1-ից պարտադիր սահմանվի նոր, նվազագույն կենսաթոշակի չափ:

Կենսաթոշակային տարիքի բարձրացումն անընդունելի է հենց թեկուզ այն բանի համար, որ նույն խորհրդաժողովում հնչած այս ելույթների մեջ կառավարության ուշադրությունը հրավիրվում է սոցիալական լարվածությունը թուլացնող ամենակարեւոր հանգամանքին՝ ազգաբնակչության զբաղվածության խնդրի լուծմանը եւ կոնկրետ առաջարկություններով փոփոխության է ներկայացվում «Զբաղվածության մասին ՀՀ օրենքը»: Արված առաջարկությունները հիմնականում վերաբերում են աշխատատեղերի ստեղծմանը, թեկուզեւ ժամանակավոր, կամ հասարակական հիմունքներով փոխարենը վարձատրելով սննդով: Առաջարկվում է նույնիսկ ֆինանսական օգնություն տրամադրել գործազուրկներին, մաքր ձեռներեցությամբ զբաղվելու համար: Միաժամանակ խորհուրդ է տրվում խստացնել գործազուրկի կարգավիճակի շնորհումը, իսկ նրանց նպաստների տեւողությունը երկարաձգել մինչեւ 16 ամիս: Աշխատանք փնտրող քաղաքացիների թվանանակի աճը նկատի ունենալով, ինչպես նաեւ աշխատաուկայում առաջարկն ու պահանջարկն ուսումնասիրելու ու կարգավորելու համար առաջնահերթ է համարվում գործազուրկների համակարգչային բանկի ստեղծումը:

Խորհրդաժողովում հետաքրքիր վերլուծություններ ներկայացրին նաեւ սոցիալական ծառայությունների աշխատակիցները, հիմնվելով անցած երկու տարվա աշխատանքային փորձի վրա: Հայտնելով, որ ծառայությունները որպես սոցիալական տարբեր շերտերի միջեւ սոցիալական հավասարակշիռները պահպանել փորձող օղակներ չկայացան, դրանով նրանք հաստատցին սոցիոլոգների կարծիքներն այն մասին, որ ծառայությունները շեղվել են կանոնադրությամբ նախատեսված աշխատանքային ուղուց եւ վերածվել են օգնություն բաշխող ծառայության: Այնինչ, ծառայությունների ստեղծման նպատակը սոցիալական լարվածության թուլացմանն ուղղված աշխատանքի կազմակերպումն էր: Եւ քանի որ հանգամանքների բերումով ստեղծվել է կոնկրետ իրավիճակ, սոցծառայությունների համար առաջարկվում է ստեղծել «ժամանակավոր» կանոնադրություն, կամ էլ հիմնել մարդասիրական օգնություն բաշխող նոր ծառայություններ:

Հիմնական ուղուց շեղվելով են բացատրվում նաեւ մարդասիրական օգնությունների բաշխման ընթացքում դրսեւորվող անարդարությունները: Սուբյեկտիվությունը տրվում է երկու հիմնական գնահատական՝ զբաղվածության պատճառով սոցիալական ծառայության աշխատակիցները հնարավորություն չունեցան լիարժեք խորամուխ լինել սոցիալապես անապահով խավերի հայտնաբերմանը: Ուստիեւ, մինչեւ օրս ըստ սոցիալական խմբերի տրվող օգնության ծրագրերը 70-80 տոկոսով են ընդգրկում սոցիալապես անապահով խմբերին, իսկ 20-30 տոկոսը համեմատաբար ապահով վիճակում են գտնվում: Պատահական չէ, որ «Փարոս» ծրագրում նավթի բաշխումից հետո կրկին մեծ քանակությամբ դիմումներ են կուտակվել սոցծառայություններում: Որպես օրինակ բերվում է Խորհրդային շրջանը, որտեղ համանման պահանջով ներկայացվել էր 6000 դիմում: Ըստ ծառայության աշխատակիցների դիտարկումների, նրանցից 600-ը համարվել են աղքատության սահմանագծից գաղթող ընտանիքներ, սակայն ընդգրկված չեն «Փարոս» ծրագրում:

Անապահով բնակչությանը հայտնաբերելու հարցում կարեւոր դեր վերապահելով դիտարկումների մեթոդին, այնուամենայնիվ այդտեղ էլ սուբյեկտիվ մոտեցումը բացառելու համար առաջնային է համարվում կարիքավորության չափանիշների եւ դրանց որոշման մեխանիզմների մշակումը: Այդ առթիվ մյուս հիմնավոր բացատրությունն այն էր, որ ծառայությունների աշխատակիցների թվանանակի հարցում տարբերակված մոտեցում չի ցուցաբերվել եւ առաջարկվում է նրանց թիվը համապատասխանեցնել տվյալ շրջանի կոնկրետ սոցաբարկման ենթակա ընտանիքների թվին:

Սոցիալական խաղաղությունը մշակման ուղղությամբ ներկայումս ներն ամենայն հավանականությամբ, առաջիկայում հաճախակի կդառնան դանիական PLS consult ընկերության աջակցությամբ, որի մեկ տարվա աշխատանքի արդյունքն էր հենց այդ խորհրդաժողովը:

ՄԱՆԱՍ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ազգային

Զորավար Անդրանիկի աջ թեւը

Անդրանիկի զորաբանակում, որպես վաշտի հրամանատար, նա մասնակցել է տասնյակ մարտերի: Շատ անգամ է նայել մահվան աչքերին և միշտ էլ հաղթող դուրս եկել: Պատանեկությունից «ոտի տակ էր տվել» Նեմրութն ու Կարկառը, Սասունն ու Մուշը, գործել Սասնա արծիվների հետ, միշտ առաջնագծում: Արևելյան ազգային գաղափարի ու ազգային ազատագրության հարար մարտեր էին գնում, այնտեղ Մեղրիի ու Գոմանի, Սմբատի ու Դավիթի հետ Արշաուս Սուճյանն էր իր դաշնով:

Երևանյան 1915 թ... Անդրանիկի առաջին վաշտի հրամանատարի ղեկավարած զորամիավորումը մասնակցում է Մոկսի ու Դիլմանի, Գեղրուսի և Մուսա լեռան ճակատամարտերին: Այնտեղից Դավմիլեան: Անդրանիկի կարգադրությամբ մեկնում է Բուլղարիա Սոֆիայի բարձրագույն զինվորական դպրոցում ուսանելու: Սակայն դպրոցը չավարտած էս են կանչում և հատուկ հանձնարարությամբ ուղարկում Օղնա: Այստեղ նրան ձերբակալում են դիմամիտի տեղափոխման դատարկով: Վարդեսորեն ամեն ինչ բացվում է: Սակայն, որպես կասկածելի անձի ազատում են Սիբիր:

Արշաուս Սուճյանն Անդրկովկասում է: Իր ծննդավայր Ալաշկերտում տեսակցում է հարազատներին, որոնց տարիներով չէր հանդիպել: այնտեղից Աստրխան, Թաղ, Դեռբենդ և Վան: Բնանալով, որ զորավարը Բուլղարիայում է, մեկնում են համադրում է հայ ֆիդայիների ստորաբաժանումը, մասնակցում բարեների դեմ բուլղար ժողովրդի մղած ազատագրական դարձարին: Վառնայի մատյաններում շրջափակման մեջ է: Հանկարծակի բերելով բուրգերին, գիշերային մարտերից մեկի ժամանակ, ոչնչացնում է բշնամու դարեկներին, ազատագրում իր զինվորներին, իսկ ինքը վանքի դարաքից ցած բոչելու ժամանակ ծանր վիրավորվում է, բայց չի լքում ռազմաճակատի առաջին գիծը, անցնում է հակահարձակման և բշնամուն հետապնդում մինչև Վան:

Արշաուս Սուճյանը դարձավ բանակի սիրելին, որի անունով էին երդվում հայ կամավորները: Համաժողովրդական դայլարի ազատամարտիկը դարգևատրվում է Գեորգեյան երկրորդ և երրորդ խաչով, մեդալներով: Հայ կամավորներից նման դասի էին արժանացել Անդրանիկը, Ավոն, Սեղոնը, Սմբատը, Դավանը: Զորավարը Անդրանիկին է նվիրում իր «Քիսիհ» անունով նժույգը: Նա կատագրական էր Դիլմանի ճակատամարտը: 1916 թ մարտին հաջ ու անվնաս վերադարձավ այստեղ ծանր վիրավորվում է, բայց չի լքում դիրքերը: Հայոց հաջ տղային մարտական բնկերներ զինվորական կատով տեղափոխում են Կարս: Բայց... հաղթի մատյաններում նա կնքում է իր մահկանացուն: Կարսի Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում կատարվում է Արշաուսի հոգեհանգստի դատարագը, և որոշվում է հրամանատարի մարմինը հողին հանձնել Թիֆլիսում:

Թաղման հանձնաժողովի նախագահ զորավար Անդրանիկը որ առաջ Թիֆլիսում էր: Հերոսի ծննդավայրից այստեղ էին ժամանել Ալաշկերտի հաղթանակ Զորի Ավագյանը, Մուրը Հայկանուշը Շաղ Ազնավուրի տատը: հարազատներ, զինակիցներ: Հերոսին մեծ շուքով հողին հանձնեցին Խոջիվանքի գերեզմանատանը, զորավար «Քեռու» կողքին:

«Հորիզոն» թերթի 1916-ի ապրիլյան համարներից մեկի մի ամբողջ էջ նվիրված էր Արշաուս Սուճյանի հիշատակին, վաստակի լրատանկարով: Հերոսի ամբողջ գերեզման հանձնելու ա-

Մանրամասն հետ Արշաուս Սուճյանն էր իր դաշնով:

Երևանյան 1915 թ... Անդրանիկի առաջին վաշտի հրամանատարի ղեկավարած զորամիավորումը մասնակցում է Մոկսի ու Դիլմանի, Գեղրուսի և Մուսա լեռան ճակատամարտերին: Այնտեղից Դավմիլեան: Անդրանիկի կարգադրությամբ մեկնում է Բուլղարիա Սոֆիայի բարձրագույն զինվորական դպրոցում ուսանելու: Սակայն դպրոցը չավարտած էս են կանչում և հատուկ հանձնարարությամբ ուղարկում Օղնա: Այստեղ նրան ձերբակալում են դիմամիտի տեղափոխման դատարկով: Վարդեսորեն ամեն ինչ բացվում է: Սակայն, որպես կասկածելի անձի ազատում են Սիբիր:

Արշաուս Սուճյանն Անդրկովկասում է: Իր ծննդավայր Ալաշկերտում տեսակցում է հարազատներին, որոնց տարիներով չէր հանդիպել: այնտեղից Աստրխան, Թաղ, Դեռբենդ և Վան: Բնանալով, որ զորավարը Բուլղարիայում է, մեկնում է համադրում է հայ ֆիդայիների ստորաբաժանումը, մասնակցում բարեների դեմ բուլղար ժողովրդի մղած ազատագրական դայլարին: Վառնայի մատյաններում շրջափակման մեջ է: Հանկարծակի բերելով բուրգերին, գիշերային մարտերից մեկի ժամանակ, ոչնչացնում է բշնամու դարեկներին, ազատագրում իր զինվորներին, իսկ ինքը վանքի դարաքից ցած բոչելու ժամանակ ծանր վիրավորվում է, բայց չի լքում ռազմաճակատի առաջին գիծը, անցնում է հակահարձակման և բշնամուն հետապնդում մինչև Վան:

Արշաուս Սուճյանը դարձավ բանակի սիրելին, որի անունով էին երդվում հայ կամավորները: Համաժողովրդական դայլարի ազատամարտիկը դարգևատրվում է Գեորգեյան երկրորդ և երրորդ խաչով, մեդալներով: Հայ կամավորներից նման դասի էին արժանացել Անդրանիկը, Ավոն, Սեղոնը, Սմբատը, Դավանը: Զորավարը Անդրանիկին է նվիրում իր «Քիսիհ» անունով նժույգը: Նա կատագրական էր Դիլմանի ճակատամարտը: 1916-ի մարտին հաջ ու անվնաս վերադարձավ այստեղ մեծ վիրավորվում է, բայց չի լքում դիրքերը: Հայոց հաջ տղային մարտական բնկերներ զինվորական կատով տեղափոխում են Կարս: Բայց... հաղթի մատյաններում նա կնքում է իր մահկանացուն: Կարսի Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում կատարվում է Արշաուսի հոգեհանգստի դատարագը, և որոշվում է հրամանատարի մարմինը հողին հանձնել Թիֆլիսում:

Թաղման հանձնաժողովի նախագահ զորավար Անդրանիկը որ առաջ Թիֆլիսում էր: Հերոսի ծննդավայրից այստեղ էին ժամանել Ալաշկերտի հաղթանակ Զորի Ավագյանը, Մուրը Հայկանուշը Շաղ Ազնավուրի տատը: հարազատներ, զինակիցներ: Հերոսին մեծ շուքով հողին հանձնեցին Խոջիվանքի գերեզմանատանը, զորավար «Քեռու» կողքին:

«Հորիզոն» թերթի 1916-ի ապրիլյան համարներից մեկի մի ամբողջ էջ նվիրված էր Արշաուս Սուճյանի հիշատակին, վաստակի լրատանկարով: Հերոսի ամբողջ

ԼԵՎՈՆ ԳԱՌՅԱՆ

ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Արցախցին լծվել է խաղաղ աշխատանքի

Ավելի քան մեկ տարվա հրադադարը հնարավորություն է տվել, որ արցախցին լծվի խաղաղ աշխատանքի՝ հնձվորն արտից է տուն դառնում, հողագործը դաշտից, իսկ հովիվը նոր է իջել սարից:

Ասում եմ Արցախ՝ հասկանում եմ ամբարված վիշտ ու ցավ եւ հավերժության ծանրան բռնած հարազատ հոգիների անհահման կարոտ: Հենց այդ կարոտն է, որ ինձ ժամանակ առ ժամանակ քաշում, տանում է իմ հարազատ գյուղը՝ դատարկի եղբորս սուրբ շիրիմ ուխտատեղին...

Վարդենիս-Մարտակերտ ճանապարհը միակ կարճ ու հարմարն է գյուղս հասնելու համար: Այն թերեւս անանցանելի կդառնա ծմռան ամիսներին: Թավջյա անտառների ու գլխավերեւում կախված ժայռերի միջով է անցնում ոլորմոլոր, նեղլիկ ու քարքարոտ ճանապարհը: Աշնանային դեղնականայն անգոր է թարգնել դատերազմի հետքերը՝ հրետակոծությունից կիսավեր շինությունների եւ կիսալուսնի նշանով ժանգոտած զրահատեխնիկայի մնացորդների հարեւանությամբ: Մարտակերտի շրջանի տարածքի սահմանագծին՝ ճանապարհի եզրին տանկ կա վառված ու մի սեւ ցուցանակ՝ երեք քաջ հայորդիների անուններով, որոնք դաշտ 92 թ., հարված հրենց վրա վերցնելով, կասեցրել են թշնամու մուտը հարազատ հող: Մեծ չէ իմ ծննդավայր Դրմբոն գյուղը, սակայն նա էլ ութ փոքր երազանք ունի, ութ կոտրված սիրտ՝ ութ որդեկորույս մայրերի դատկերով: Բոլորը հերոսության եւ անձնազոհության ակունք են փնտրում արցախցի մոր մեջ, բայց քարից չէ որդեկորույս մայրը, այլ հողեղեն մարմին: եւ ամեն անգամ զավակ զոհելիս ծնկում է արցախցի մայրը, ուժասպառված ծեղվում է նրա սիրտը: Սակայն անահի վիշտը սրտում կոծկած արտում է նա հանուն մնացյալ զավակների... Մարտակերտի շրջանը ԼՂՀ հանրապետության այն շրջաններից մեկն է, որի մեծ մասում հակառակորդն ավերում դաշտ հետն է թողել: Դեռեւս մի քանի գյուղեր (Լենինավան, Կարմիրավան, Սեյսուլան, Յարումջա) զավթված են թշնամու կողմից: Մի քանի գյուղեր էլ ճակատային գծին մոտ լինելու դատճառով (Թալիշ, Մատաղիս) լրիվ բնակեցված չեն: Սակայն դատերազմից տուժած այս գյուղերը մեծ թափով վերականգնվում են ոչ միայն գյուղացիների, այլեւ հայաստանից գնացած շինարարների ուժերով: Այսքիսի շինարարներ են գործում նաեւ այժմ թիկունք համարվող Վաղուհաս, Շահար, Կիլան գյուղերում:

Դատերազմի հետեւանքով խափանվել էր շրջկենտրոնի եւ գյուղերի ներքաղաքական կարարումը: 93 թ սկզբներից, երբ հակառակորդը հարկադրված եղավ թաքը քաշել գրաված տարածքներից, կամաչորակների 8-9 հոգուց բաղկացած մի խումբ՝ Դրմբոնի գյուղխորհրդի նախագահ Սուրեն Շաբոյանի գլխավորությամբ, հանձն առավ էլեկտրական լարանցկացման դժվար ու վտանգներով լի աշխատանքը: էլեկտրական լույսով ողողվեցին Կիլանը, Շղրանը, Դրմբոնը, Կուսաստաղը-Մարտակերտը... Անցած ամռան վերջին ավարտվեցին Թալիշ գյուղի էլեկտրալարանցման աշխատանքները: Վերջին ամիսներին հովհարային անջատումների գրաֆիկը մուտք է գործել ԼՂՀ տարածք: Մարտակերտի շրջանի գյուղերում այժմ գործում է 2-3 ժամյա գրաֆիկը: Պատճառը Թարթառ գետի վրա կառուցված Մարտանգի ջրամբարում եղած ջրի սակավությունն է: Ժողովուրդը տրտնջում է «անծրեւի կաթ չկաթաց, բերը խանձվեց»: Տեղական իշխանությունները ստիպված են եղել ոռոգման համար օգտագործել ամբարված ջուրը:

Սառավ սարի ժայռոտ ծերոցից ծնվել եւ գլորգլոր իջնում է Թրղե գետը: Նրա ջուրը դաղ ու մաքուր է Սառավ սարի բյուրեղյա օդի դեմ: Սարի հովտում ծվարած մի շարք գյուղերում խմելու ջրի դակաս է զգացվում: Մի քանի տարի առաջ անհաս ծեռներեց Գուրգեն Շիրինյանի ղեկավարությամբ ժողովուրդը ծեռնամուխ էր եղել մինչեւ Դրմբոն գյուղ ջրատարների անցկացման գործին: Սակայն վաղ մեռիկ ծեռներեցի ծրագիրը կիսատ մնացել: Այժմ ջրատարները կան, ջուրը չկա, բայց խոսք կա, որ այս գործը դետք է լուծվի դետական հովանավորության դայմաններում: Երկարատեւ ընդմիջումից հետո այս տարվա ամռանը մի քանի կոլտնտեսություններ իրենց հոգը Սառավ սարի արոտավայրերն էին բերել: Սակայն լեռան փեբերին առածող հոտին հսկել էին ոչ միայն հովվական տրինգը, այլեւ զինվորական դատակարտերը, որովհետեւ սարի մյուս կողմում վիրավոր Շահումյանն է՝ թշնամու կրակակետերով: Այժմ վերացվել են կոլտնտեսությունների մի մասը, եւ փոխարենը ստեղծվել են անհաս տնտեսություններ, որն էլ ոմանց բողոքն է առաջացրել, չէ՞ որ մեծ մասն անօգնական, տարեց մարդիկ են կամ զոհվածների այրիներ, որոնց համար դժվար է անհաս տնտեսավարմամբ զբաղվելը: Իսկ ընդհանուր առմամբ, դարաբաղցին ընտելացել է հարաբերական խաղաղ դայմաններին եւ օր առաջ դատերազմի ավարտ եւ կայուն խաղաղություն է փափագում: Չեն երեւում ոմբակոծիչները Արցախի երկնակամարում, եւ չեն դայթում արկերը ցավատանջ հողի վրա, ու եթե դայթյուն է լսվում, առդա միայն աբնանային ամդորոքի, որին հաջորդած տեղատարափ անձրեւից հանդվորի մի կտոր հացն է տանկանում:

ՄԱՐՏԱ ՏԱՐՈՆՅԱՆ

COMITÉ INTERNATIONAL GENÈVE

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵ

The international Committee of The Red Cross (ICRC) is seeking applications for the post of a regional agronomist for its relief operations in Armenia, Nagorny Karabakh, Georgia and Abkhazia.

Minimum requirements:
- university degree in agricultural science, comparable to a Western European/American masters degree
- fluency in spoken and written English. French knowledge a plus
- working knowledge on WordPerfect-Lotus and similar software programmes
- up to five years experience in small scale farming projects
- willingness to travel a lot in the region

This position is limited to nine months. Renumeration will be commensurated with the responsibilities carried out.

Please provide detailed C.V. with three professional references to ICRC Administration, Orbeli str. 41, Yerevan 375028, Armenia.

Հայաստան, 375028 Երեւան, Օրբելի փ., 41
Հեռ.: 7-8852-273-152, 274-940, Կաս. 50-40, AT&T
Հեռ./Ֆաքս: 7-8852-451-092

ՅԱԿԱԽՔ

Բարալեթ գյուղի «Փոքրիկ Ծիծեռնակաբերդը»

Երբ 1965 թ. Հայաստանի մտավորականությունը հուժկու ալիք բարձրացրեց, որպեսզի անտարբեր աշխարհը ճանաչի 1915-ի հայոց եղեռնությունը, ջավախք հայությունը եւս ակտիվ մասնակցություն էր ցուցաբերում այդ հայրենասիրական շարժմանը:

Եղեռնի 50-ամյակի նախօրեին, շնորհիվ երեւանում սովորող ջավախքցի ուսանողների, Ախալքալաքում եւս տարածվեց Շիրազի ու մյուս մտավորականների նամակներն ու փաստագրական այլ նյութեր: Ցավով պետք է նշել, որ հետագա տարիներին հանիցս փորձ է արվել Ախալքալաքում տեղադրել հուշակոթող՝ ի հիշատակ եղեռնի զոհերի: Բայց չէ՞ որ ժամանակը մեր օգտին չէր գործում եւ խանգարողներն ավելի շատ էին...

Ջավախքցիների ցանկությունն իրականություն դարձավ գորբաչովյան «վերակառուցման» տարիներին, երբ Բարալեթ գյուղի բնակիչների եւ

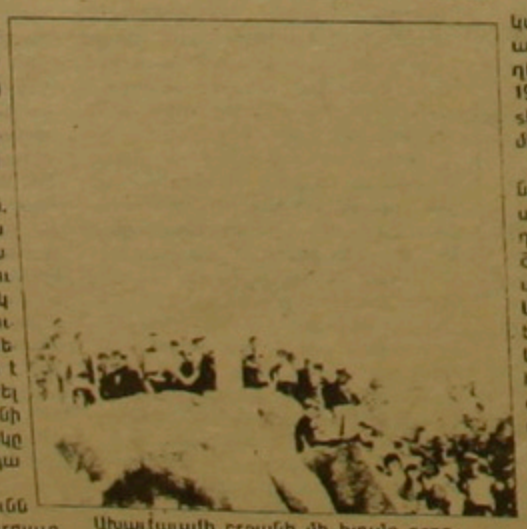

Ախալքալաքի շրջանի մի խումբ գրողների ու մտավորականների մեծ ջանքերի շնորհիվ վերոհիշյալ գյուղի մոտակա ժայռակերտ բարձունքում նախ ամրացվեց հուշատախտակ «Եղեռնի զոհերի հիշատակին. 1915» մակագրությամբ, այնուհետեւ տեղադրվեց բազալտակերտ մեծ խաչ:

Եվ այսպես, ուրեմն մեկ տասնյակ տարի է, ինչ ապրիլի 24-ին այդ սուրբ բարձունքում, որը տեղացիներն անվանում են «Փոքրիկ Ծիծեռնակաբերդ», հազարավոր ախալքալաքցիներ են հավաքվում: Այս տարվա սգո արարողությունը եւս ուղեկցվեց Ախալքալաքի Սուրբ Խաչ եկեղեցու ավագ քահանա Տեր Շմավոնի եւ Տորֆխ գյուղի կաթոլիկ եկեղեցու վարդապետ Անդրեյ Յանիցկու դատարագով:

Ջավախքահայությունը սրբությամբ է դատիդանում եղեռնի նահատակների անթաղ հիշատակը եւ դրա լուռ վկան՝ Բարալեթ գյուղի «Փոքրիկ Ծիծեռնակաբերդը»:

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

Սեպտեմբերի 28-ին Անկարայում գումարվեց Ազգային անվտանգության խորհրդի հերթական նիստը: Այն ի դաշտոնե վարում էր հանրապետության նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը: Ինչպես և առաջին հայացքից տարօրինակ թվաց, խորհուրդը, վերլուծելով Թուրքիայի ներքին և արտաքին դրությունը, խաղաղական զարգացումների ընթացքին դրական գնահատական տվեց: Ընդ որում, այն դեղորում, երբ երկիրը կառավարական ճգնաժամի մեջ է, իսկ նոր դակիչ դեռ չի ձևավորվել: Նման դայմաններում խորհրդի գնահատականը տրամաբանական երկու բացատրություն կարող է ունենալ. կամ Թուրքիայի խաղաղական կյանքն ու գործադիր իշխանությունների գործունեությունը վերահսկվում է Ազգային անվտանգության խորհրդի կողմից, ասել կարելոր չէ, թե որ կուսակցությունն է կանգնած կառավարության գլուխ, կամ էլ Թանսու Չիլլերի դիրքը Մեջլիսում բավականին ամուր է, և խորհուրդը չի կանգնում սոկա ճգնաժամը հաղթահարելու նրա ունակությունների:

Տվյալ դաշտագայում բվում է, թե երկու բացատրություններն էլ ճիշտ են: Ինչպես հայտնի է, 1980 թ. սեպտեմբերի 12-ի դեհական հեղաշրջումից հետո բանակի գեներալ Քենան Էվրենի վարչակազմի կողմից ստեղծված Ազգային անվտանգության խորհուրդը առայժմ գործում է և գինվորական իշխանության ներկայացուցիչներ նրա կազմում առ այսօր գերակայում են խաղաղական իշխանության ներկայացուցիչների: Թեև կառավարման ամենաբարձրագույն խորհրդարանական համալարգը Թուրքիայում վերականգնվել էր 1983 թ., և իշխանությունը երկրում անմիջապես հանձնվել խաղաղասիրական դեկավարություններ, այնուամենայնիվ կառավարման իրական լծակները դեռ երբեմն մեջ վերոհիշյալ խորհրդի ձեռքում են:

Ինչ վերաբերում է առկա ճգնաժամը հաղթահարելու Չիլլերի հնարավորություններին, սդա դրանք հնարամտորեն օգտագործվում են: Ի դեղ, դա արվում է ոչ այնքան նոր դակիչ ձևավորելու, ինչպես բնդիմության հեղինակությունը հարվածելու միտումով: Այդ առումով Չիլլերի աշխատանքները կարելի է երկու փուլի բաժանել: Առաջին փուլում Չիլլերը հանդիպումներ ունեցավ խաղաղական կուսակցությունների դեկավարների, այդ թվում նաև Մայր հայրենիք կուսակցության գլխավոր նախագահ Մեսութ Յըլմազի հետ: Սեպտեմբերի 23-24-ին կայացած հանդիպումներում նա ոչ մի կուսակցության կոալիցիա կազմելու առաջարկ չարեց: Հիմնական շեշտը դնելով Յըլմազի հետ հանդիպման վրա, Չիլլերը դարձդես հայտարարեց. «Թուրքիան լուրջ խնդիրների առաջ է կանգնած: Մենք Յըլմազը համարում է ազգային դեհ: Մենք դեդ ենք հանդես գալիս հայտարարությամբ, խոստացան փոխհամաձայնական կառավարություն կազմելու դեդքում որդես անկախ դաշտամավորներ աջակցել Չիլլերին:

Սեպտեմբերի 29-ին Չիլլերն առաջիկա դեկտեմբերին Մեջլիսի արտահերթ ընտրություններ անցկացնելու դաշտասականությամբ բանական դրություն: Ժողովրդահանրապետական կուսակցության գլխավոր նախագահ Դենիզ Բայկալն ու Մայր հայրենիք կուսակցության գլխավոր նախագահ Մեսութ Յըլմազը, որոնք մինչ այդ դնդում Էին ընտրությունների վաղաժամկետ անցկացման վրա, դա համարելով իրավիճակից դուրս գալու միակ ճիշտ կերդ, հանկարծ փոխեցին իրենց դիրքորոշումը: Վերջիններս սկսեցին ազդանշաններ տալ, թե Ճշմարտության դեղի կուսակցության հետ կոալիցիա կազմելու հնարավորություններ լիովին չեն սդառվել: Չիլլերը դրան արձագանքեց հոկտեմբերի 1-ի հեռուստահայտարարությամբ. «Թուրքիայի համար խիստ կարևոր մի ժամանակահատվածում, երբ երկրի առաջ ծառացած դիմաց: Աղեսի գոտուց վերադառնալով Անկարա, նա նոր անակնկալ մատուցեց ընդդիմությանը: Նախ հանդիպում ունեցավ Ազգայնական շարժում կուսակցության գլխավոր նախագահ Ալփարսլան Թյուրքեշի հետ, ապա ընդունելություն խնդրեց հանրապետության նախագահ Դեմիրելից: Տեղեկություններ կան, որ Չիլլերը Դեմիրելին ներկայացրել է կառավարության նոր կազմի ցուցակով, իսկ այդ ցուցակը, ըստ սան նայնի, չի արժանացել վերջինիս համաձայնությանը: Իհարկե, դա դեռ ոչինչ չի նշանակում: Բոլոր հիմքերը կան ենթադրելու, որ Չիլլերը փորձանանական կառավարության է ձգտում: Դրա կազմավորման դեդքում նա կստանա Ազգայնական շարժում, Մեծ միասնություն, Ազգային կուսակցությունների դաշտամավորների աջակցությունը: Հավանաբար վերջիններիս միանան Նոր կուսակցության դաշտամավորները:

Հանենայն դեդս, Չիլլերը վերջին կուսակցությունների մասնակցությամբ այսդես կոչված, Ազգայնական ճակատ ստեղծելու և մեկ կառավարության մեջ դրանց միավորելու հնարավորություն ևս ունի: Ժամանակ դեդ դեռ կա, թե ինչդես կվարվի: Սակայն մի բան դարզ է, որ բոլոր հաշվարկները արվում են ընտրությունների վրա, անկախ նրանից դրանք կլինեն արտահերթ, թե կանցկացվեն նշված ժամկետում, այսինքն 1996-ի հոկտեմբերին: Իզուր չէ, որ Չիլլերը կառավարական ճգնաժամի դայմաններում իր ողջ ուշադրությունը կենտրոնացրեց ոչ թե ճգնաժամի հաղթահարման, այլև դա ընդդիմության դեմ օգտագործելու, այսդիսով մրցակից կուսակցություններին հնարավորին չափ հեղինակազրկելու վրա: Առաջին փուլն ավարտվեց Չիլլերի առավելությամբ: Երկրորդ փուլը կավարտվի կառավարական ճգնաժամի հաղթահարմամբ:

ՏԻԳՐԱՆ ՉԱԲԵՅԱՆ

Կառավարական ճգնաժամ Թուրքիայում

Հաղթահարման բանալին Չիլլերի գրպանում է

Թափոնների հանումը կարգելվի

Թունավոր թափոններին առնչվող Բազելի միջազգագիրն ստորագրած հարյուրից ավելի երկրների ներկայացուցիչները համաձայնեցին, որ հարկավոր է դաշտոնապես արգելել էկոլոգիապես թունավոր թափոնների արտածումը զարգացող երկրներից «երրորդ աշխարհի» դետություններ: Այդ որոշումն ընդունվեց մի շարք դետությունների, ինչդես նաև մետաղագործության ճյուղի ներկայացուցիչների դիմադրությանը հակառակ, որոնք դնդում են, թե դա կարող է բացասաբար անդրադառնալ այդ ճյուղի տեխնոլոգիական շրջափուլի վրա:

ՄՍԿՔ համաղասախան դայմանագրի շրջանակներում այդ արգելքին դաշտոնական կարգավիճակ տալու վերաբերյալ ձեռք բերված համաձայնությունը լրացնում է անցյալ տարվա մարտին ընդունված այն որոշումը, որ դետք է անհադաղ սառեցվի Տնտեսական համագործակցության ու զարգացման միջազգային կազմակերդության անդամ դետություններից թունանյութերի արտածումը այլ երկրներ և դաշտոնապես արգելել նման գործողությունները, որդեսզի թունանյութերը վերամշակվեն մինչև 1997 թ. վերջը: «Գրինփիս» բնադահդանական կազմակերդության ներկայացուցիչ Քեվին Ստեյրսը Բազելի մի ջազգագրի ստորագրումը անվանեց «դատմական ճեղքում», սակայն արգելքի հակառակորդները, այդ թվում ԱՄՆ-ը և Հարավային Կորեան, դնդում են, թե վերամշակման նդատակով թունավոր թափոնների արտահանման արգելումը կարող է զարգացող երկրներին զրկել դրանց տնտեսության զարգացման համար կարևոր մի շարք նյութերից:

Արդյունաբերողները հույս ունեն, որ արգելքներն իրենց մեծ վնաս չեն դատճառի, եթե մի շարք թափոններ, օրինակ, մետաղի ջարդոնը, չմտցվեն վտանգավորների ցանկի մեջ: Այդ ցանկը կազմող աշխատանքային խումբը դետք է այն ներկայացնի Բազելի միջազգագրի մասնակից երկրների ներկայացուցիչների հաջորդ խորհրդակցությունում 1997 թ. սկզբներին:

Անցյալ շաբաթ Բազելում ընդունված որոշումը միջազգային օրենքի կդառնա լոկ այն բանից հետո, երբ այն կստորագրի դայմանագրի մասնակիցների 75 տոկոսը:

Ամեն տարի աշխարհում գոյանում են արտադրության՝ էկոլոգիապես վնասակար 400 մլն տոննա թափոններ, ըստ որում, դրանց ավելի քան 90 տոկոսն ընկնում է Տնտեսական համագործակցության ու զարգացման կազմակերդության անդամ 25 երկրներին: Բնադահդանները կարծում են, որ զարգացող դետությունների արդյունաբերությունը, զրկվելով այդ թունանյութերը հեռամնաց երկրներ արտահանելու հնարավորությունից, առավել ակտիվորեն կսկսի արմատավորել անվնաս արտադրական տեխնոլոգիաներ:

«ԴՈՒՆՆԵՎՈՒԹ ՈՐՈՇՈՒՄ»

ԻՐԱՆ

Իրան-Բոսնիա-Խորվաթիա եռակողմ համաձայնագիր

Ըստ Իրանի ռադիոյի, հոկտեմբերի 3-ին Թեհրանում կայացավ Իրան-Բոսնիա-Խորվաթիա եռակողմ տնտեսական համագործակցության առաջին նիստը, որի ընթացքում կառուցողական հարցը Իրանի հում նավթը Ադրիատիկ նավթամուղով կենտրոնական Եվրոպա արտահանելու վերաբերյալ համաձայնագրի կազմումն էր: Նիստում շոշափվեցին նաև համատեղ բանկեր, առևտրի կենտրոններ հիմնելու, ինչպես նաև տարբեր արտադրական ոլորտներում համագործակցելու հարցեր: Իրանը և Խորվաթիան նիստից առաջ ստորագրել էին համաձայնագրեր առևտրաարդյունաբերության, շինարարության, բժշկության, անասնաբուժության բնագավառներում համագործակցելու վերաբերյալ: Որոշվեց երեք երկրների արտադրական հնարավորություններին ավելի մոտիկից ծանոթանալու նդատակով Իրանում, Բոսնիայում և Խորվաթիայում տնտեսական ցուցահանդեսներ կազմակերդել:

Առևտրատնտեսական ծրագրեր Իրանի և Սլովակիայի միջև

Ինչպես հայտնում է Իրանի ռադիոն, հոկտեմբերի 2-ին Թեհրանում կայացավ Սլովակիայի և Իրանի համատեղ տնտեսական հանձնաժողովի առաջին նիստը՝ Իրանի արդյունաբերության նախարար Սեհամադզադեի և Սլովակիայի տնտեսության նախարար Յան Դոդսկու գլխավորությամբ: Նիստի ընթացքում նշվեց, որ երկու երկրների միջև լավ փոխհարաբերություններ են եղել դեռ Չեխոսլովակիայի միասնականության շրջանում, և ցանկություն հայտնվեց շարունակել փոխհարաբերությունները նաև ներկա շրջանում: Սեհամադզադեն հույս հայտնեց 2 երկրների առևտրական փոխհամագործակցության զարգացման ուղղությամբ: Հաղորդագրության համաձայն, երկու երկրների դաշտոնական բանակցությունների վերջում ստորագրվելու է երկկողմանի հուշագիր տնտեսական, արդյունաբերության և փոխադրամիջոցների ոլորտներում համագործակցելու շուրջ: Իրանի արդյունաբերության նախարարը դեղամիջոցների, տեխտիլ ու օճառների համատեղ արտադրության ծրագրեր առաջարկեց:

Իրանը ներդրումներ է կատարում Վիետնամում

Իրանի ռադիոյի համաձայն, հոկտեմբերի 3-ին Հանոյում աշխատանքներն սկսեց իրանավիետնամական տնտեսական նիստը, որին մասնակցում էին երկու երկրների գյուղատնտեսության նախարարները: Ոռոգագործակալության հաղորդագրության համաձայն, նստաշրջանում որոշվեց ստեղծել աշխատանքային հանձնախմբեր: Իրանի գյուղատնտեսության նախարար Բալանթարին հայտնեց, որ նիստի նդատակն է քննարկումներ և ուսումնասիրություններ կատարել Վիետնամում ցեմենտի գործարանի կառուցման և ֆոսֆատի հանքի մշակման համար ֆինանսական ներդրումների, ինչպես նաև ինժեներատեխնիկական համագործակցման, նավթի գնման, նավթամարման գործարանի, ճանապարհաշինության և երկաթուղու կառուցման հարցերի շուրջ:

Ս. Գ.

ՀԵՌԱԽՈՍԱՀԱՄԱԲԻ ԱՎՏՈՄԱՏ ՈՐՈՇԻՉՈՎ
ՀԵՌԱԽՈՍԱՅԻՆ ԱՊԱՐԱՏ

ՊՐՈՏՈՆ

ՖՈՒՆԿՑԻՈՆԱԼ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- կորոշի և կհուշի Ձեզ զանգահարողի հեռախոսահամարը, ինչպես նաև կհիշի Ձեզ նախկինում զանգահարած 67 հեռախոսահամարները և կվերարտադրի դիսպլեյի վրա,
- կօգնի Ձեզ զանգահարել ժամանակավորապես գրաղված հեռախոսահամարներով և կհայտնի երբ կապ կլինի հավատամատ զանգում,
- կնիշի և կհավաքի բաղաբային կողերում Ձեզ անհրաժեշտ 40 համարներից ցանկացածը ընդամենը մեկով և մի շարք այլ ֆունկցիաներ:

Սնուցումը միայն հեռախոսային գծից:

Ապարատը նորմալ աշխատում է նաև Երևանի հեռախոսային գծերում:
Գինը պայմանագրային, հնարավոր է զեղչ:
Հեռ. 63-76-45, 63-02-40

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Եպիսկոպոսը հեռու չէ, երբ մտաբերեմ մոտենում եմ

Դեռևս 1994-ի աշնանը հայտարարվեց, թե Թեհրանի մշակութային միությունը ծրագրային համընդհանուր նշանակություն ունեցող միջոցառումներ է իրականացնելու: ԹՄՄ խորհրդի նախագահ Փրունզե Դավլաթյանն իր գործի սկիզբ ստեղծագործող ուսանողությանը բարձր կրթաթոշակ նշանակելն էր համարում: Դեռևս ընթացք չի ստացել: Երկրորդ կարևոր գործը արվեստի 7 ճյուղերի գծով ամենամյա մրցույթ անցկացնելու գաղափարն էր: 94-ին ստեղծված աշխատանքները ոլորտի ներկայացվեցին մինչև 95-ի սեպտեմբերի 15-ը: Մեր կարծիքով, արդեն վաղուց ոլորտի հայտնի լինելիությունների հանձնախմբի կազմը, հնարավոր մրցանակակիրների անունները, բայց թեհրանցիներն այսօր անորոշ ուրվագծերի մեջ տրտիող ուրիշ խնդիրներ էլ ունեն: Մեր զրուցակիցը Հայաստանի Թեհրանի մշակութային միության կենտրոնական վարչության նախագահ Սոմիաս Թորոսյանն է:

-Ի՞նչ կարող ես ասել մրցույթի ընթացքի մասին:

- Միայն ճարտարապետության բաժինը չի ներկայացել: Գրականության բաժնում ներկայացված է 14 հեղինակ, կերպարվեստի 10, կինոարվեստի 3, երաժշտության 5, հրապարակախոսության 3, բատրոնի բաժնում 20 բեմադրություն, որից 18-ը հեռուստաբատրոն է: Ներկայացրել: Բայց նաև ամենակարևորի մասին. մեր ամենամյա մրցույթի նորամուծին կարող ենք հասնել. երբ ճշտած լինենք, թե մասնակից ճյուղերի որ ենթաճյուղերն են ուզում խրախուսել: Այնինչ, նախատես ուսանողությունները չեն արվել, և բազմիցիկ մեր դիտարկման ժամանակ հնարավոր է, որ խրախուսենք նրանց, ովքեր դրա կարիքն առանձնապես չունեն: Որոնց կնոջարվեստի բաժնի դասախոսատու կարող եմ մի օրինակ բերել. այսօր ամենաբույլ օղակը ֆանդակագործությունն է, այդակերտությունը: Մի ժամանակ ֆանդակագործները ղեկավարվեր էին սանում, նոր անուններ էին հայտնվում, հայ ֆանդակագործները համաշխարհային մրցույթներում դասվածոր մրցանակներ էին ստանում: Իսկ հիմա բաներ փոխում են իրենց աշխատանքի նկարչությամբ: Նրանք զբաղվում կամ էլ գնահատվում են ֆաշում: Վարդան Թովմասյանը ավիրվել է գրաֆիկային: Մեր խնդիրը ոլորտի լինի այս մարդկանց խրախուսելը: Չեմ կասկածում, որ նման խնդիրներ այլոց բնագավառներն էլ ունեն: Երաժշտության մեջ երգեհոնային արվեստի ճակատագիրն է մտահոգում, կոմոդիզիտորներ չեն կարողանում այս կամ այն տահում իրենց ստեղծագործությունները հանրությանը ներկայացնել: Թատրոնն էլ դրակա հոգսեր չունի: Իսկ ամենաբատը ոլորտի որ տիկնիկայինն ունենա: Բայց չեն ներկայացել. տեղյակ չե՞ն, չե՞ն կարացել, թե՞ չեն հավատում, չգիտեմ: Կինոարվեստի որ ճյուղն է (վավերագրական, գեղարվեստական, մուլտիպլիկացիոն) մեր կարիքը զգում, էլի չուսումնասիրված խոցյան է: Հրապարակախոսությունն է, որ այսօր ինչ թե բաս (էլի հարաբերականորեն) գնահատված է, երբ ոչ նյութապես, այլա բարոյապես փասը արձանագրվում է, ազնիվ լրագրող ես, ճիշտ գաղեղ կբերեր ձեռքիդ է: Գրականությունն էլ մեծ խնդիր ունի: առայժմ չենք որոշել, թե որ արժեքներ (մանկական գրականություն, տրագիր, անձնագրություն) ոլորտի գնահատենք: Թող ներեն ինձ մանկագիրները, բայց մանկական գրականությունը նմիջեանյան զարգացար է ինչպես ոչ հայ հեղինակների արկածային գրականությունն են կարդում: Ընհամանաս բաս գրականությունն են կարդում ոուսաց լեզվով կամ միջնորդ լեզվից արված բարգմանություններով ու ինչ-որ տեղ ձեռավորում «օտար» սրնոլորտում: Մեր բարգմանչական ավանդների մասին ես չոլիտ խոսեմ: Ցավն այն է, որ եղած ձեռքերումները չենք ամրոց ոլանդանք: Էլի մի բաց. որ մրցույթի մեջ ոլորտի ընդգրկեինք նաև գիտության և կրթության ոլորտներ:

- Թվարկածդ ախտանշաններից հետո մրցույթ կլինի՞:

- Ըստ հայտարարության, 7 ճյուղեր ոլորտի մասնակցեն, իսկ մենք հիմա 3 ճյուղի աշխատանք կարող ենք ներկայացնել: Թողնելով մեր աշխատանքի ճիշտ ընտրության փոխարեն կոմանիկ բնույթի որոշման կհանգեցնի: Մրցութային հանձնաժողովը դեռ չի ձևավորվել: Կազմի վերաբերյալ առաջարկներ են եղել, բայց հաստատված որևէ փաստաթուղթ չկա: Նոյնպիսիներ երևի հայտնի կդառնան մրցույթի արդյունքները:

- Դուք բեհեյանցիներ էլ ընդգրկվելո՞ւ են հանձնաժողովում. օրերս Ռիտա Պալյանը ժամանում է Հայաստան:

- Դեռ հայտնի չէ: Անձամբ ես կուզեի, որ ոչ միայն նա ընդգրկվեր, քանզի մրցանակաբաշխությունը միայն տեղական բնույթ չի կրելու:

- Ամենամյա մրցանակի դրամական պարգևը ոլորտի գոյանա գարնանը ձևավորված ԹՄՄ-ի հիմնադրամի՞ց:

- Ոչ: Հիմնադրամը նոր ոլորտի կազմա: Բոլոր նախադրյալներն ունի այսօր ձևավորվել-հաստատվելու: Այն իր մեջ կարող է ներառել նյութական ամենաարժեքավոր արժեքներ (դրամական նվիրատվություն, կապված, մշակութային արժեք): Հիմնադրամն արդեն տեր է Վահան Թեհլանյանի մի քանի ձեռագրերի, Բաշինջաղյանի, Գաղոյի գրաֆիկական, Իսաբեկյանի, XIX դարի ռուս անհայտ ծովանկարչի, Խաչիկ Եսայանի 1-ական գործերի, մանրամանդակի վարպետ Էդվարդ Ղազարյանի բրնձի հատիկի վրա արված մանրագրի և 1000 ամերիկյան դոլարի: Հիմնադրամի խնդիրն է արժեքների ոչ միայն ոլահոգնում, այլև ստեղծում. ոլորտկերտարար, բանգարաններ, գրադարաններ հեռանկարում կան:

- Ովքե՞ր են կայացնելու հիմնադրամը:

- ԹՄՄ-ի այն անդամները, ովքեր ներկայացրեցին Ռուսական գործերի, մանրամանդակի վարպետ Էդվարդ Ղազարյանի բրնձի հատիկի վրա արված մանրագրի և 1000 ամերիկյան դոլարի: Հիմնադրամի խնդիրն է արժեքների ոչ միայն ոլահոգնում, այլև ստեղծում. ոլորտկերտարար, բանգարաններ, գրադարաններ հեռանկարում կան:

**- Ինչպե՞ս ենք

ԱԶԳ

Մարզական

ՇԱՆԱՀՈՒՄ

Տաղանդավոր պատանի հայ շախմատիստը

Հայաստանի շախմատային աշխարհում լավ են ճանաչում թբիլիսցի տաղանդավոր պատանի շախմատիստ Սերգեյ Սովսիսյանին: Մի քանի տարի առաջ փոքրիկ Սերգեյը իր հոր՝ Մուշեղ Սովսիսյանի հետ գալիս էր երեւան մարզվելու: Սերգեյ Սովսիսյանը 1991 թ. նույնիսկ Հայաստանի հավաքականի կազմում մասնակցեց Ֆրանսիայի Թուլոն քաղաքում տեղի ունեցած Եվրոպայի պատանիների թիմային անդրանիկ առաջնությանը, որտեղ Հայաստանի հավաքականը գրավեց 1-ին տեղը: Շախմատային մասնագետները նրան մեծ ապագա են խոսանում: Ծնվել է 1978 թ. նոյեմբերին Թբիլիսիում: Առաջին մարզիչը եղել է հայրը՝ Մուշեղ Սովսիսյանը: Այնուհետեւ նրան մարզել են Վրեժ Օրդյանը, Օլեգ Դեմենտեւը: Հիմա 16-ամյա շախմատիստի հետ պարապում է Ջանուելը (Ջանոյան): 8 տարեկանում՝ վարպետության թեկնածու: 12 տարեկանում՝ սպորտի վարպետ: 14 տարեկանում՝ միջազգային վարպետ: 16 տարեկանում վաստակել է գրոսմայստերի 1-ին բալը: 1988 եւ 1989 թթ.՝ ԽՍՀՄ եւ Վրաստանի մինչեւ 12 տարեկան պատանիների չեմպիոն: 1989 թ.՝ Աշխարհի պատանիների առաջնության ընտրական մրցաշար՝ 1-ին տեղ: 1990 թ.՝ Մոսկվայի միութենական մրցաշար՝ 1-ին տեղ (9-ից 7,5 միավոր): 1990 թ.՝ Քիշնեւ, մինչեւ 16 տարեկանների, այնուհետեւ մեծահասակների միջազգային մրցաշարեր՝ 1-ին տեղեր: 1992 թ.՝ Օդորհեյ (Ռումինիա), վարպետների միջազգային մրցաշար՝ 1-ին տեղ: 1992 թ.՝ Պարդուբիցե (Չեխիա), միջազգային մրցաշար՝ 1-ին տեղ, գերազանցելով միջազգային վարպետի նորմն: Մրցաշարին մասնակցում էին գրոսմայստերներ Սմեյկալը, Ֆաչյնիկը, Լիխտինսկին, Պանչենկոն, Նեւերովը եւ ուրիշներ: 1993 թ. Իսպանիայի Լինարես քաղաքում անցկացված մինչեւ 16 տարեկան շախմատիստների համաշխարհային 1-ին օլիմպիադայում, որին մասնակցում էին 28 թիմեր, Սերգեյ Սովսիսյանը Վրաստանի հավաքականի կազմում թիմային հաշվարկով դարձավ արծաթե մեդալակիր (1-ին տեղը գրավեց Ռուսաստանի հավաքականը), իսկ 1-ին խաղատախտակի վրա 12 հնարավորից վաստակելով 11 միավոր՝ դարձավ օլիմպիադայի չեմպիոն: Այս տարի Սերգեյ Սովսիսյանը իրար հետեւից հաղթել է միջազգային 5 մրցաշարերում: Պարդուբիցեի մրցաշարում հաղթանակից հետո, որին մասնակցում էին 15 գրոսմայստերներ եւ 53 միջազգային վարպետներ ու երկու կին գրոսմայստերներ, տեղի «Շախ Ռոֆիլ» հանդեսը հարցազրույց է ունեցել տաղանդավոր շախմատիստի հետ, որն ընթերցողների ուշադրությանն ենք ներկայացնում որոշ կրճատումներով:

– Միջազգային մրցաշարերում իրար հետեւից հաղթանակները ինչո՞ր բան նշանակում են:

– Ես հատկապես ուրախ եմ Պարդուբիցեի մրցաշարի համար, որը աշխարհի խոշոր բաց մրցաշարերից մեկն է: Ափսոսում եմ միայն, որ չկարողացա լրացնել գրոսմայստերի նորմն: Բայց ինձ չեմ մեղադրում, քանի որ 9 հնարավորից վաստակեցի 8 միավոր եւ միայն վերջին տուրում հանդիպեցի գրոսմայստերի հետ:

– Հաղթանակը նշանակում էր նաեւ 50 հազար կրոն (1000 դոլար) դրամական պարգեւ: Արդյոք համակարգիչը առնելո՞ւ եք:

– 50 հազար կրոնը ոչինչ չի նշանակում: Ոչ թե այն բանի համար, որ նիմա ես միլիոնատեր եմ, այլ այն բանի, որ հիմա ես այլ խնդիրներ ունեմ: Այնպես որ, համակարգիչը կդասի:

– Դու հորդ հետ Պարդուբիցեում արդեն աղրում ես շուրջ մեկ տարի: Զբաղվում ես շախմատով, բայց դպրոց չես գնում:

– Ճիշտ է, հիմնական ժամանակս նվիրում եմ շախմատին, սակայն ուսումնասիրում եմ նաեւ օտար լեզուներ:

– Ի՞նչ տարբերություն կա մեր ժողովրդի եւ կովկասցիների միջեւ:

– Տարբերությունը շատ մեծ է: Եվրոպացիներն ավելի հաղթակիրթ են, սակայն միգուցե այդ դասընթացով էլ ավելի նյութապաշտ են, եւ մարդկանց միջեւ հարաբերությունները ավելի սառն են, քան Արեւելքում:

– Ո՞վ է բոլորից շատ ազդել քո շախմատային մտածելակերպի վրա:

– Չորս տարեկան էի, երբ հայրս սովորեցրեց շախմատ խաղալ: 92-ից համագործակցում եմ հիանալի մարզիչ Ջանուելի հետ, որից շատ բան սովորեցի: Ինձ վրա մեծապես ազդել են Կարպովանկան ու Տիգրան Պետրոսյանը նուրբ դիրքային իրենց զգացողությամբ եւ ունիվերսալ խաղաոճով:

– Ներկա պահին Էլո-ի գործակիցդ 2470 է:

– Վերջին հաղթանակից հետո այն մոտավորապես կկազմի 2570: Բայց հույս ունեմ տարեվերջին հասցնել 2600-ի:

– Ինչպիսի՞ խորհուրդներ կարող ես տալ քո հասակակիցներին, որպեսզի հասնեն նման հաջողությունների:

– Առաջին հերթին անհրաժեշտ է պրոֆեսիոնալ մոտեցում: Հարկավոր է զոհաբերել շատ ժամանակ եւ հաճելի բաներ: Համառ աշխատանքի եւ որոշակի տաղանդ ունենալու դեպքում հաջողություն անպայման կլինի:

– Չե՞ս ուզում խաղալ Բունդեսլիգայում:

– Ոչ: Ինձ թվում է, որ պրոֆեսիոնալ շախմատիստը, երբ ուզում է որեւէ բանի հասնել եւ ոչ թե միայն փող աշխատել, չի համարում դա խիստ կարեւոր: Նման շախմատիստներ շատ կան՝ Իվանչուկը, Կասպարովը: «Շախմատիստը չպետք է վազի փողի հետեւից, փողը պետք է գա նրա հետեւից»:

– Երեւում է, բնավորությամբ համեստ եք: Բայց դա չի՞ հակասում արդյոք նախկին ԽՍՀՄ գրոսմայստերներից շատերի այն կարծիքին, որ համաշխարհային կարգի շախմատիստը պետք է ոչ միայն անհամեստ, այլեւ չար լինի:

– Հնարավոր է, նրանք ճիշտ են: Բազմիցս լսել եմ, որ երբ մարդ ուզում է դառնալ աշխարհի չեմպիոն, արդա պետք է արհամարհի մարդկային բոլոր նորմերը: Չնայած դրան, ես կցանկանայի փորձել դառնալ լիովին շախմատիստ եւ դրա հետ միասին մարդ մնալ:

ՇԱԽՄԱՏ

Հոգեբանական սթրես

Հնդիկ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդը հոգեբանական սթրեսի մեջ է: Պրոֆեսիոնալ շախմատիստների ասոցիացիայի վարկածով աշխարհի առաջնության 14-րդ դարտիայում խաղալով սեւերով, նա հերթական անգամ ստիպված էր իրեն դարտված ճանաչել: Հաշիվը դարձավ 8,5:5,5 հօգուտ աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կասպարովի: Դեռ նախորդ դարտիայից հետո մասնագետներից շատերն այն կարծիքը հայտնեցին, որ մրցախաղի կերը վճռված է, եւ Կասպարովը կդանդաղի աշխարհի չեմպիոնի իր տիտղոսը: Սակայն ինքը՝ Կասպարովը, հայտարարեց, որ հիմնական դարտիաները դեռ առջեւում է: Թվում է, 14-րդ դարտիայում հերթական հաջողությունից հետո ամեն ինչ վերջացած է: Անանդը վերջին 5 հանդիպումներում չորս դարտիայում կրեց եւ դժվար թե կարողանա կարճ տարածությունում ուշի գալ:

ԱՆԱՆԴ-ԿԱՍՊԱՐՈՎ
13-րդ դարտիա

1. e4 c5 2. Df3 d6 3. d4 cd 4. D:d4 Df6 5. Dc3 g6 6. Фe3 Фg7 7. Фd2 Dc6 8. f3 0-0 9. Фc4 Фd7 10. h4 h5 11. Фb3 Цc8 12. D:c6 bc 13. Фh6 c5 14. Фc4 Фb6 15. Ф:g7 Ц:g7 16. b3 Фe6 17. Dd5 Ф:d5 18. ed e5 19. de d5 20. Фe2 c4 21. c3 Цce8 22. bc Ц:e6 23. Цf1 Цfe8 24. Фd3 dc 25. Ф:c4

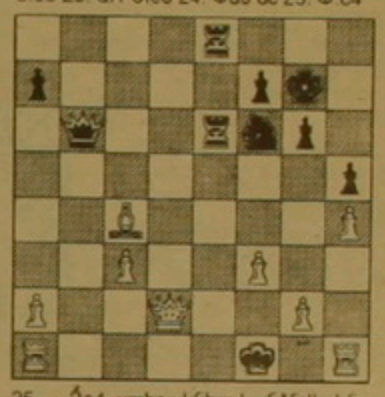

25. ... Dе4, սպիտակները հանձնվեցին:

ԽԾՆԿԱՐ

Արա Գեւորգյանի հաջողությունը «աստղերի» կազմում

Վլադիկավկազում Ռուսաստանի եւ աշխարհի հավաքականների միջեւ անցկացված ազատ ոճի ըմբշամարտի միջազգային հանդիպումն ավարտվեց 7:6 հաշվով՝ հօգուտ ռուս մարզիկների: «Աշխարհի աստղերի» կազմում հանդես էր գալիս աշխարհի չեմպիոն Արա Գեւորգյանը, որը հաղթող ճանաչվեց անհատական պայքարում: Հյուսիսային Օսիայի հավաքականի հետ ընկերական հանդիպումը շահեց աշխարհի հավաքականը: Այստեղ եւս աշխարհի հայ չեմպիոնը դարձավ հաղթող 68 կգ քաշային կարգում: *ԼՏ*

Եւս մեկ հայ ավտոռաշավորդ

Ավտոռաշավորների հանրահայտ «Ֆորմուլա-1» մրցումներում ժամանակին փայլում էր Ֆրանսահայ Ալեն Պրոստը, որին հաջողվեց 4 անգամ նվաճել աշխարհի չեմպիոնի կոչումը: Վերջերս միջազգային մրցաշարերում փայլեց մեր հայրենակից մեկ այլ ավտոռաշավորդ՝ կիպրոսահայ Վահան Թերզյանը: Կարճ ժամանակում դառնալով Կիպրոսի լավագույն ավտոռաշավորդը «Ֆորմուլա-2» դասի ավտոմեքենաների մրցաշարում, նա ձեռք է բերել մեծ հեղինակություն: Վահան Թերզյանը հաջող ելույթներ է ունեցել նաեւ վերջին՝ «Ռոթմանս սայփրս ռալլի» մրցաշարում: *ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ*

Աշխարհի շուրջը վազելով

Երկար տարածությունների վազորդ (մարաթոն), դազախստանցի 30-ամյա Մարաս Ջիլամբաեւը հայտարարեց, որ ուզում է 365 օրում վազել աշխարհի շուրջը: «Անկեղծ ասած, որ աշխարհի շուրջը ոչնչացնում է վազքով, ավտոյով եւ այլն: Բայց որեւէ մեկը փորձ չկատարեց երկրագունդը շրջանցել վազքով», հայտարարեց Ջիլամբաեւը: Նա հայտնեց, որ վազքը պետք է սկիզբ առնի Ալմա Աթայում եւ անցնի նախկին ԽՍՀՄ հարավային հանրապետություններով, Թուրքիայով, Սաուդյան Արաբիայով, Հյուսիսային Աֆրիկայով, Եվրոպայով, Մեծ Բրիտանիայով, Հյուսիսային Ամերիկայով, Ճապոնիայով, Չինաստանով եւ Մոնղոլիայով: Եթե որոշ վայրերում անհնարին լինի վազքով անցնելը, ապա նա պետք է գործածի նավակամ օդանավ: Սա Ջիլամբաեւի առաջին արշավը չէ: Նա անցյալում կարել-անցել է Կարակումի անապատը (1200 կմ, Թուրքմենստան), Սահարայի անապատը (1700 կմ, Աֆրիկա), Վիկտորիայի անապատը (1600 կմ, Ավստրալիա):

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՐԾԱԺԱՄԿԵՏ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐ
ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՅՈՒՄ
ԵՐԵՎԱՆԻ
ԷՄՊ «ԱԴԱՄԱՆԴ»
ԱՊԱՓԱՆՔԱՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱՆ
հրավիրում է իրավական եւ ֆիզիկական անձանց I եւ II բողարկման պետական կարճաժամկետ պարտատոմսերի (ՊԿՊ) աճուրդներին:
Չեռք բերելով ՊԿՊ, դուք կստանաք տարեկան 30-70 տոկոս պետության կողմից երաշխավորված եւ չհարկվող շահույթ:
Աճուրդները կկայանան սկսած հոկտեմբերի 9-ից՝ ամեն երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ, ժ. 12:30-ին:
Բորսայում դուք կարող եք նաեւ գնել եւ վաճառել վաուչերներ եւ գանձապետական հանձնարարագրեր մուրհակներ:
Ձեզ կսպասարկեն ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից լիցենզավորված պրոֆեսիոնալ բրոքերները:
Սկզբնական աճուրդների մուտքը անվճար է:
Հասցեն՝ Երեւան, Սարալանջի 1, Երիտասարդության պալատ:
Հեռ. 53-04-33, 56-48-83

ՄԵԴԱԼԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԵՐԵՍԸ

Ամենակարող Խուան Անտոնիո Սամարանչը

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ
Վայանս, Ֆրանսիա

Ենթադրվում է, Ֆրանսիայի ամենամեծ երկրագունդից մեկը՝ Խուան Անտոնիո Սամարանչը, Խորհրդային Միությունում կարողացավ մեծ հաջողությամբ լինել Բրեժնեւի ադարաքի բարձրաստիճան աշխատողներից մեկը, եւ ոչ թե աղավաղանքի, այլ շահի համար: Սարսկոնի տիկնոջ ստեղծագործ արտադրանքը՝ Ֆիտայի մենաշնորհը [illegible] այս գաղափարը [illegible] շատ լավ գիտեր, որ դեպքերի հետ դեմ է լավ լինել, բնական նրան լինեն բոնապետներ ինչպես Ֆրանկոն: Խուան Անտոնիո Սամարանչը տարիներից մեկում գրի էր առել Իսպանիայի դեկավարների ծննդյան օրերը եւ չէր մոռանում նրանց ուղարկել նվերներ: Սա այն ժամանակ, երբ նա դեռ երիտասարդ էր: Սամարանչը երիտասարդ ժամանակ Իսպանիայի հոկեյի Ֆեդերացիայի նախագահ լինելով, միաժամանակ աշխատում էր որպես լրագրող La Pensa թերթում: Նա չէր ամաչում իմանալ հետ հարցազրույց անցկացնել եւ տղաներ բերում: Սա 1947-ին էր: 1954-ին Սամարանչն արդեն Բարսելոն քաղաքի փոխքաղաքապետերից մեկն էր եւ քաղաքապետի խորհրդատու: 1956-ին գլխավորում էր Իսպանիայի օլիմպիական կոմիտեն: 1966-ին նա մոտ գործեց Միջազգային օլիմպիական կոմիտե: 1974-ին հասավ ՄՕԿ-ի փոխնախագահի դիրքին, իսկ 1980-ին դարձավ նախագահ: Բայց հանուն ճշմարտության պետք է ընդգծել, որ Սամարանչը կարողացավ հնչեցնել [illegible] օլիմպիական կոմիտեն: Նա կանանց իրավունք տվեց մուտք գործել կոմիտե, նախկին նախագահների համեմատ, որոնք ավելի արիստոկրատ բնավորներից էին, զգալիորեն բարեկավեց ՄՕԚ-ի ֆինանսական եւ կազմակերպչական աշխատանքները: 1936-ին այս արիստոկրատները չհաշվեցին Բեռլինում կազմակերպել Հիտլերի Օլիմպիական խաղերը: 1981-ին օլիմպիական կազմակերպությունը դարձավ պրոֆեսիոնալ: Խուան Անտոնիո Սամարանչը ՄՕԿ-ի նախագահ դարձավ իսպանական բոնապետության Super Caixa կոչված բանկի շնորհիվ, որի կենտրոնակայանը գտնվում է Բարսելոնում: Սամարանչը, որ 1977-1980 թթ. Իսպանիայի դեսպանն էր Մոսկվայում, վարում էր օլիմպիական դիպլոմատիայի, որը հետո չէր մնում խաղամարտերից:

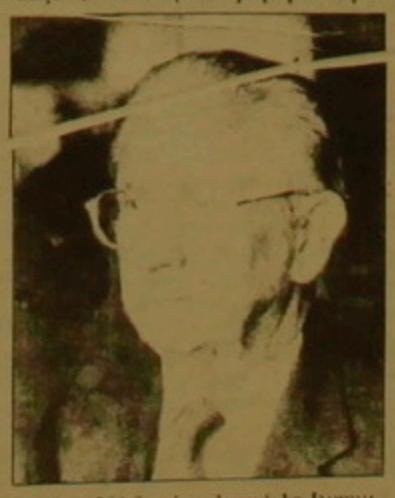

digitised by A.R.A.R.@

ՕՐՎԱ ԻԵՏՔԵՐՈՎ

ՎՐԱՍՏԱՆ

Իգոր Գեորգաձեն շարունակում է մերկացնել Էդուարդ Շեւարդնաձեին

Ըստ նրա՝ Վրաստանը գնում է ուղարկել Խորվաթիա

ՄՈՍԿՎԱ, 4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍ: Ինչպես հաստատում է Իգոր Գեորգաձեն, Ռուսաստանի իրավապահ մարմիններ որեւ դատական դիմում Վրաստանից չեն ստացել իր վերաբերյալ: Նա շարունակում է կոչերներ ունենալ, մերկացնելով Վրաստանի ղեկավարին: «Մեր ծառայությունը ստացավել էր մոտավորապես գենի մեծ խանգարություն, որը Էդուարդ Շեւարդնաձեն էր արտանել Իրան ուղարկելու: Մենք չկարողացանք դա զսպել, բայց հետին թվով ստացել ենք փաստեր, որ Վրաստանից գենի է ուղարկվել Խորվաթիա, նույնպես Շեւարդնաձեի արտոնությամբ»:

Իգոր Գեորգաձեն նոյտակտիվաբար չէր հաստատում բարգահայել իր նախկին հոխանգարին այնուամենայնիվ, նրանի դեռ գրաղեցնում էր Վրաստանի անվտանգության ծառայության ղեկի որաշտոնը: Իգոր Գեորգաձեն, որը ՊԱԿԻ բարձրագույն դրության շրջանավարտ է եւ դեռեւ տարոց ավելի զբաղված էր Վրաստանի տարածքում արտասահմանցի յրեսների բացահայտմամբ, այնուամենայնիվ, նա խոսեց եւ նրա խոսքերը դուր չեն գալիս Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեին: Հիմնական մեղադրանքն այն է, որ Վրաստանի գաղիտ ընտրություններ կանխորոշված են հօգուտ Շեւարդնաձեի: Չնայած դրան, իրականում նրա կողմնակիցներն այսօր կազմում են բնակչության ընդամենը 20 տոկոսը:

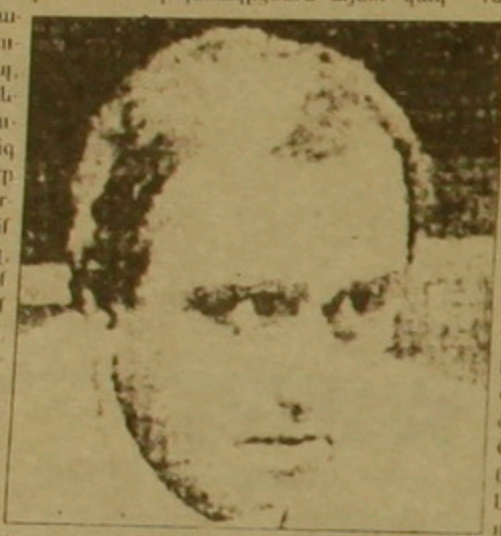

«Ընտրություններն արդեն կայացել են, ընտրությունները արդեն սարքվել են մարդասպանների նշանակումով եւ ոստիկանության գործողությունների շնորհիվ, քվեատուփերն արդեն դատարաս են, կնքված են, կբացվեն նոյեմբերի 5-ին, դա կլինի հազվագյուտ կեղծարարություն եւ այստեղ ոչինչ չի կարող օգնել, հաղորդեց Ի. Գեորգաձեն: Մինչդեռ Վրաստանի ղեկավարը չի խնայում որեւ միջոց իր նախընտրական ծրագիրն իրականացնելու համար»:

«Իր նախընտրական ծրագրի համար նա օգտագործում է վարկերը, որոնք հատկացվել են Վրաստանին, միջազգային տարբերակային վարկերը 2 մլն 400 հազար դոլար, դա այն է, ինչ մեզ է հայտնի դարձել», նշեց Ի. Գեորգաձեն: Գեորգաձեն հաստատում է, որ է. Շեւարդնաձեին են դատապարտում Ղազախստանի երկու նավթահորերը: Ի. Գեորգաձեի կարծիքով, Ռուսաստանի համար է. Շեւարդնաձեն վստահելի գործընկեր չէ միջազգային բնում: Շեւարդնաձեն երբեմն չէր բացառում իր ստորագրությունը, որ ոգում է, թե Ռուսաստանում իմանան, որ որոշ գործընկեր միջազգային բնում Վրաստանն ունի ընտրության Մեծավոր Արեւելքում:

Իգոր Գեորգաձեն հայտնեց, որ ստացիր չէ հաղորդական արտաստան փնտրել, նա կանկնի Ռուսաստանից եւ կմնի անօրինական դրությամբ Շեւարդնաձեի վարչակարգի դեմ այն դեսպանության տարածքից, որի հետ Վրաստանը չի կնքել դրամանագիր իրավական օգնության վերաբերյալ: ■

ՈՒՍԱՍՏԱՆ

Լրջորեն մտածում են միաղեստությունը վերականգնելու մասին

Մոսկվայան հեռուստատեսության 1-ին ծրագրի հոկտեմբերի 3-ի երեկոյան «Թենա» հաղորդաշարը նվիրված էր... միաղեստությանը: Հավաստվեց, որ Ռուսաստանի բնակչության 18 տոկոսն այսօր կողմնակից է միաղեստության վերականգնմանը: Ստորիայում ներկա գտնվող «Ազգամականական ժողովի» ներկայացուցիչների եւ հակառակորդների միջեւ ծավալված բավական սուր բանավեճում նշվեց, որ միաղեստության վերականգնման գաղափարը դարձել է հաղթական շահարկումների նարակ ողբերգական խնդիրներ լուծելու համար, որին տուրք են տալիս նաեւ այնպիսի հանրահայտ գործիչներ, ինչպիսի են Վլադիմիր Շումեյկոն եւ Ալեքսեյ Սոբչակը:

Հաղորդաշարի հյուրերի թվում էր վրացական արտայական տան շարամիջ Իրինա Բագրատիոն-Մուխրանսկին, գլխավոր ընդդիմախոսն էր հայտնի դատավարություն Յուրի Աֆանասյեւը: Վերջինս Ռուսանովների արտայական հարստության վերականգնման համար բացարձակապես ոչ մի նախադրյալ ու հեռանկար չէր տեսնում եւ հեգնանքով ընդգծում էր, որ առաջիկա միաղեստի դեմին այժմ հավակնում են առնվազն 12 հոգի, եւ ոչ ոք չի կարող ասել, թե նրանցից «որն է ամենից օրինականը». ■

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

■

Հոկտեմբերի 6-ին, ժամը 12-ին, Գրողների միության Մեծ դահլիճում տեղի կունենա հանդիպում բանաստեղծ, թարգմանիչ Վահե Գոդելի (Շվեյցարիա) հետ:

■

Փոխանցումով վաճառվում է ՍԱԶ - 31512 (Վիլիս) մակնիշի 1987 թ. արտադրության ավտոմոբիլ, լավ վիճակում: Գինը 2500 ԱՄՆ դոլարի համարժեք դրամով: Հեռ. 25-27-92

■

Վաճառվում է երկհարկանի սեփական տուն Չարենցի փողոցում: Հեռախոսներ 556362, 574023

■

[illegible] դպրոցականների հետ պարապում եմ մաթեմատիկա եւ ֆիզիկա առարկաները նրանց տանը: Զանգահարել 557221 հեռախոսահամարով:

■

Վաճառվում կամ փոխանակվում է սեփականացված խանութ (120մ2): Հասցեն Դավիթ Բեկ փող.: Հեռ. 531773, 531017

ՍԱՍՈՒՆ

ԱՄՆ. 2 միլիոն դոլլար՝ Կանսիի մասին տեղեկություն հաղորդողին

3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ. WSJ: Միացյալ Նահանգների կառավարությունը 2 միլիոն դոլլարի պարգեւատրում խոստացավ նշանց. ովքեր տեղեկություն կհաղորդեն 1993 թ. կենտրոնական հետախուզական գործակալության շենքի մոտ երկու հոգու սպանության մեջ մեղադրվող Այմալ Կանսիի մասին: Նախապես 100 հազար դոլլար պարգեւ էր առաջարկվել Կանսիի գտնվելու վայրի մասին տեղեկություն հաղորդողին: Ենթադրվում է, որ մեղադրյալը գտնվում է Պակիստանում:

Սափարմուրադ Նիյազովը գման նախագահ

4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքմենստանի ժողովրդավարական կուսակցությունը կենարկի նախագահ Սափարմուրադ Նիյազովին մինչեւ կյանքի վերջը կուսակցությունն ու ղեկավարելու լիազորություններ տալու հարցը: Այս մասին սեպտեմբերի 27-ին հաղորդել է Թուրքմենպրեսը լրատվական գործակալությունը: Այդ որոշումն ընդունվել է կուսակցության հաղթական խորհրդի ութերորդ լիագումար նիստում, որն անցել է նույն օրը, Աշգաբադում: 1991 թ. դեկտեմբերից Թուրքմենստանի՝ Նիյազովի կողմից ղեկավարվող կոմունիստական կուսակցությունը վերանվանվել է ժողովրդավարական կուսակցություն: Հանրապետությունում կա եւս մեկ կառավարամետ Արդարության գյուղացիական կուսակցությունը:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

ԼՂՀ հակամարտության գծով ԵԱՀԿ գրասենյակ Թբիլիսում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐԱ: Այսօր Վրաստանի դեսպանության դեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն ընդունեց Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության գծով ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ, հատուկ հանձնարարությունների դեսպան Ստանիսլավ Պշիգոդզկուն:

Հանդիպման ժամանակ դեսպանն ընդգծել է, որ ԵԱՀԿ խումբն առանձնահատուկ շահագրգռություն ունի Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ կարգավորման հարցում եւ խմբին, որպես չեզոք կողմ, հատուկ դեր է հատկացվում կարգավորման մեջ: Պշիգոդզկին ընդգծել է, որ բեւեռադարի համաձայնագիրը չի խախտվում, հակամարտ կողմերի փոխադարձ անվստահությունը մնում է:

Գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչը Շեւարդնաձեին տեղեկացրել է, որ ԵԱՀԿ-ն մտադիր է Թբիլիսիում գրասենյակ բացել, եւ խնդրել է հանձնարարության դեկավարության համաձայնությունը: Ի հերիւն Շեւարդնաձեն նշել է հարեւան երկրների հակամարտությունների շուտափույթ կարգավորման Վրաստանի ծայրահեղ շահագրգռվածությունը եւ խոստացել ԵԱՀԿ խմբին ամեն կերպ աջակցել գրասենյակի բացման եւ մի շարք այլ խնդիրների լուծման գործում: Հանդիպման ընթացքում կողմերն անդրադարձել են հակամարտության խաղաղաշունչ խորհրդաժողովի հրավիրման հարցերին, նշելով, որ «այդ գաղափարն արժանի է մեծ ուշադրության, բեւեռ այսօրվա դրությամբ դրա իրականացումը կասկածվում է»:

Ա. Պապանդրեու. Կիպրոսը Հունաստանի ազգային խնդիրն է

Թուրքիայի եւ Հունաստանի արտգործնախարարներ Իսմաթ Յիլմազի եւ Գեորգիոս Պապանդրեուի հանդիպումից հետո Նյու Յորքում կրկին հանդիպեցին: Այս ընթացքում, ինչպես նշում է «Հյուրրիյեթ» օրաթերթը, Հունաստանի վարչապետ Անդրեաս Պապանդրեուն նորից կրկնեց Հունաստանի նկատմամբ բարեկամական վերաբերմունքի անկայության մասին: Պապանդրեուն սեպտեմբերի 25-ին Աթենքում հայտարարեց. «Հունաստանի նկատմամբ բարեկամական վերաբերմունքի անկայությունը մնում է: Է. գնալու ժամանակ առնում է կղզիների հիմնահարցը: Խնդրի լուծման համար մենք կդիմենք Հաագայի միջազգային դատարանին: Մենք իրադարձությունների համագործակցության կողմնակիցներ ենք: Բայց բարեկամական վերաբերմունքի գոյությունը հունական ոչ մի կառավարություն չի կարող մոռանալ. Կիպրոսը հանդիսանում է Հունաստանի կարեւորագույն ազգային խնդիրը»: ■

ԱՆԿԱՐԱ

Գործադուլը շարունակվում է, բայց հանրահավաքը հետաձգվեց

Թուրքական հեռուստատեսության հաղորդման համաձայն, հոկտեմբերի 20-ին սկսված համընդհանուր գործադուլի 14-րդ օրը գործադուլավորների բանակը համալրվեց եւս 74 հազար մարդով: Այսօրվա դրությամբ գործադուլին մասնակցում է ընդհանուր առմամբ 340 հազար մարդ: Անկարայում բազմահազար գործադուլավորների մասնակցությամբ տեղի ունեցավ մեծ հանրահավաք, ուր ելույթներ ունեցան Թուրքիայի (Թուրքիայի արհմիությունների համընդհանուր կոնֆեդերացիա) նախագահ Բայրամ Մերալը եւ մի շարք ճյուղային արհմիությունների ղեկավարներ: Ելույթներում նշվում էր, որ աշխատավորները գործադուլը կշարունակեն այնքան ժամանակ, մինչեւ կբավարարվեն նրանց պահանջները ու օրինական իրավունքները: Թուրքիայի նախագահ Բայրամ Մերալը երկրաշարժի զոհու աշխատավորներին կոչ արեց բացառության կարգով գործադուլ չհայտարարել եւ կանոնավոր կերպով շարունակել աշխատանքը: Այնուհետեւ հեռուստատեսությունը նշում է, որ ոստեմախարար Այոն Դողանը եւ անտառաարդյունաբերության նախարար Հասան Էթինջին գործադուլի հետ կապված մի շարք խնդիրներ քննարկելու նպատակով հանդիպումներ ունեցան Թուրքիայի նախագահ Բայրամ Մերալի հետ: Դողանն ու Էթինջին Թուրքիայի նախագահին հավաստիացրին, որ աշխատավորների կողմից կառավարությանը ներկայացված պահանջները հնարավորության սահմաններում կբավարարվեն:

Չնայած կառավարության ներկայացուցիչների հավաստիացումներին Բայրամ Մերալին չբավարարեցին, բայցեւայնպես հաշվի առնելով երկրաշարժի հանգամանքը, որոշվեց հոկտեմբերի 7-ին Անկարայում նախատեսված բողոքի մեծ երթն ու հանրահավաքը հետաձգել: Գ. Ջ.

Թուրքիայում ջրանցքից հատկացրեց օգտվել են թմրադեղ արտադրողները

Թուրքիայում անցյալ տարի կառուցված ոռոգման ամենամեծ թունելը հնարավորություն է տվել արգավանդ դարձնել երկրի հարավ-արեւելյան գտնվող Հարանի կիսաանապատային դաշտը: Բայց ջրանցքից առավել շատ օգտվել են թմրադեղերի արտադրողները: Այս տարի հնդկական կանեփի 15 մլն տնկիներ են աճեցվել անցյալ տարվա նույն ժամանակաշրջանի 1 մլն-ի դիմաց: ԵՐԵՎԱՆ

«ՄԱՅՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔ»
ՀԵՌՈՒՍՏԱԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

5.10.1995 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
18.00 ՍԹԻՎԵՆ ՍՓԻԼԲԵՐԳԻ մուլտֆիլմերից
18.30 Երաժշտական ընդմիջում MCM-ի [illegible]
18.40 Գիտահանրամատչելի [illegible] «ՎԱՅՐԻ ԲՆՈՒԹՅՈՒՆ»
19.10 Երաժշտական ընդմիջում MCM-ի ՏԵՍԱՀՈԼՈՎԱԿՆԵՐ
19.20 Տեսաֆիլմ «ՇԱՆՀԱՅԻ ԵԵՊԸՆԹԱՑԸ»
20.50 Երաժշտական ընդմիջում MCM-ի ՏԵՍԱՀՈԼՈՎԱԿՆԵՐ
21.00 Տեսաֆիլմ «ՓԱԽՈՒՍ ՇԱՈՒՇԵՆԿԻՑ» (1995 թ. Օսկարի դափնեկիր)
23.30 Տեսահոլովակներ ՏԻՓԱՅԻ ԲԻԼԳԻ հատերից
24.00 Տեսաֆիլմ «ՀԱՆԴՈՒԳՆ ԱՐԴԱՐԱՂԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»
01.30 Տեսաֆիլմ «ՓՈՐ ԹԱՓՈՂԸ»
03.00 Օրագրի ավարտը

6.10.1995 ՈՒՐԲԱԹ
18.00 Տեսաֆիլմ «ԿՈՎԲՈՅ» (Գլխ. դերում ՉԱԿ ՆՈՐՐԻՍ)
19.30 Երաժշտական ընդմիջում «ՍԵՐՈՍՍԻԹ»
20.00 Տեսաֆիլմ «ԴԱՎԱՐ ԱՎԱՐ»
21.30 Տեսաֆիլմ «ԿՐԱԿԵԼՈՒ [illegible]»
23.00 Երաժշտական ընդմիջում «ՍԵՐՈՍՍԻԹ»
23.30 Տեսաֆիլմ «ԱԼՈՈՒՔ ԱՐԴԱՐԱՂԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»
01.00 Տեսաֆիլմ «ՍԱՐԱՍՊԱՆԸ»
02.30 Երաժշտական ընդմիջում «ՍԵՐՈՍՍԻԹ»
03.00 Օրագրի ավարտը

Գլխավոր խմբագիր ՍԵՐԳԵՅ ՆԱՇԱՐՅԱՆ / հեռ. 443413
Տնօրեն ՍԱՄՎԵԼ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ / հեռ. 446930
A STYLE

digitised by A.R.A.R.@